Անձնական հանձնարարություն

The Most Reverend*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
Ազգերի եպիսկոպոս՝ առաքելական հանձնարարությամբ

Փիլիպպոսի Կեսարիա, որտեղ Պետրոսը Հիսուսին դավանեց որպես Քրիստոս, որտեղ մեր Տերը Իր աշակերտներին տվեց Երկնքի Արքայության բանալիները, և որտեղ Նա առաջին անգամ կանչեց Իր աշակերտներին՝ վերցնելու իրենց խաչը և գնալու Իր հետևից: Մատթեոս 16:13–24 (Գրաբար Աստվածաշունչ):

Լուսանկարը՝ *American Colony Photo Department, 1898–1914* թթ.: *Library of Congress, G. Eric and Edith Matson Photograph Collection (*հանրային սեփականություն*)*:

«...Եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն եւ առցէ զխաչ իւր հանապազ եւ եկեսցէ զհետ իմ:»

Ղուկաս 9:23 (Գրաբար Աստվածաշունչ)

Եկեղեցիների և առանձին եպիսկոպոսների, ինչպես նաև աշխարհիկ կազմակերպությունների համար սովորական գործելակերպ է շարադրել այն, ինչ աշխարհիկ աշխարհը կոչում է «առաքելության հայտարարություն»: Կարծում եմ, որ այս գործելակերպը թե՛ տեղեկատվական է, թե՛ օգտակար: Սակայն հոգևոր ծառայության շրջանակում, իմ կարծիքով, ավելի տեղին է այն կոչել Անձնական հանձնարարության հռչակագիր: Ավետարանի տարածումը և Երկնքի Արքայության գործը շատ են տարբերվում շահույթ հետապնդող ձեռնարկությունից կամ նույնիսկ աշխարհիկ աշխարհի շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունից: Թեև եկեղեցում հարմարության համար որդեգրում ենք որոշ աշխարհիկ գործելակերպեր, որոշ բաներ պետք է առանձնացված լինեն և, հետևաբար, սուրբ:

Այժմ կշարադրեմ այն, ինչ համարում եմ իմ սեփական կոչումը մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի ծառայության մեջ:

Նախքան սա ձեռնարկելը՝ հայտարարում եմ պարզորեն, համարձակորեն և առանց որևէ արդարացման, որ հավատում եմ Հիսուս Քրիստոսին՝ երկնքում գտնվող Հայր Աստծո միածին Որդուն,[1] և Սուրբ Հոգուն, որը մեզ ուղարկվեց Հիսուս Քրիստոսի կողմից, երբ Նա համբարձվեց Աստծո աջ կողմը:[2] Ես պատկանում եմ Հիսուսին: Նա իմ կյանքի Տերն է: Նա իմ Տիրակալն է, և միայն Նրան եմ ծառայում:[3] Հրաժարվում եմ Սատանայից և նրա բոլոր գործերից,[4] և փառք, պատիվ ու գովություն եմ տալիս Բարձրյալ Աստծուն՝ Նրա Որդու՝ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի միջոցով:[5]

Անձնական հանձնարարության հոչակագիր

Եկեղեցուն՝ Քրիստոսի Մարմնին, որ սփյուռքում է[6] տասը թագավորությունների մեջ[7].

1. Ես առաքելական հաջորդականության մեջ գտնվող եպիսկոպոս եմ, ձեռնադրված ձեռքերի դրմամբ[8]՝ փաստագրված և անընդհատ գծերով, եպիսկոպոսից եպիսկոպոս,[9] մինչև սկզբնական տասներկու առաքյալներից չորսը, Պողոս առաքյալը և Յոթանասունից այն առաքյալներից հինգը, որոնք անձամբ ուղարկվեցին մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի կողմից,[10] և յուրաքանչյուր գիծ ներկայացված է այս կայքում՝ հանրության ուսումնասիրության համար:

2. Բացի Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցում Եպիսկոպոսի պաշտոնը կրելուց,[11] ես կոչված և օծված եմ որպես Երկնքի Արքայության Դպիր, որի մասին Հիսուսը խոսեց Գրքերում:[12] Ես առանձնահատուկ կոչում ունեմ՝ գրելու վարդապետություն քրիստոնյա հավատացյալների համար, ի տարբերություն եկեղեցի հովվելու կամ այլ հոգևոր ծառայություններով զբաղվելու, որոնց օծումն ուրիշներն ունեն:[13]

3. Եպիսկոպոսի պաշտոնը կատարելիս ես իրականացնում եմ Բանալիների պաշտոնը, ինչպես այդ պաշտոնը տրվեց մեր Տիրոջ կողմից Իր առաքյալներին և նրանց հաջորդներին:[14]

4. Ես ուսուցանում եմ ճշմարիտ վարդապետությունը, որն ավանդվեց Հիսուս Քրիստոսի՝ մեր Տիրոջ և Փրկչի կողմից,[15] և որը դարերի ընթացքում սխալ է թարգմանվել, ջրիկացվել, աղավաղվել,[16] դարձել սիմոնիայի առարկա[17] և վերածվել զենքի՝ որպես արդարացում սպանելու, գողանալու և կործանելու համար:[18]

5. Ես ուղղում եմ սուտ վարդապետությունը, ուր էլ որ այն գտնվի, ժամանակին և անժամանակ,[19] և հավատարիմ եմ միայն Հիսուս Քրիստոսին՝ թագավորների Թագավորին:[20]

6. Ես բացահայտում եմ սուտ մարգարեներին, սուտ առաքյալներին և սուտ ուսուցիչներին[21] և ընդդիմանում եմ նրանց սուտ ուսմունքներին՝ խստորեն հանդիմանելով նրանց, որպեսզի առողջ լինեն հավատի մեջ:[22]

7. Որպես եպիսկոպոս և Արքայության Դպիր՝ ես Աստծո Խոսքով քանդում եմ թշնամու ամրությունները,[23] որոնցից ոմանք ձևանում են լույսի հրեշտակի գործեր[24]՝ մոլորեցնելով շատերին:[25]

8. Ես տարածում եմ Աստծո Խոսքը բոլոր ազգերին, ինչպես որ նախատեսված է մեր Տեր Հիսուսի հստակ պատվիրանով:[26]

9. Ես ոչ մի դավանանքի չեմ ծառայում և ոչ մեկի օգտին հանդես չեմ գալիս. ես ծառայում եմ Հիսուս Քրիստոսի մեկ Եկեղեցուն՝ սկզբնապես տրված ուսմունքներով,[27] ընդունելով այն ուսմունքներն ու ավանդությունները, որոնք համապատասխանում են Նրա Խոսքին,[28] և մերժելով մարդկանց հորինած վարդապետությունները՝ որպես դևերի վարդապետություններ:[29]

10. Ես կոչ եմ անում և աշխատում եմ հանուն քրիստոնեական միության Քրիստոսի Մարմնի մեջ,[30] որպեսզի կարողանանք դիմանալ այն ահավոր նեղությանը, որը գալու է[31] տասը թագավորությունների օրերում[32] և Նեռի իշխանության ժամանակ:[33]

11. Ես ձեզ ոչ մի նոր ավետարան չեմ քարոզում՝ լիովին հիշելով Պողոսի խոսքերը. «Այլ թէ մեք կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ, նզովեալ լիցի: Որպէս յառաջագոյնն ասացաք, եւ արդ դարձեալ ասեմ. Եթէ ոք աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր առէքն, նզովեալ լիցի:»[34]

12. Ես խոսում եմ ազգերին՝ որպես Քրիստոսի ծառայության համար ձեռնադրված եպիսկոպոս,[35] առանց հաշվի առնելու դավանանքային սահմանները, քանի որ դրանք գոյություն չունեին Քրիստոսի ժամանակ[36] և ստեղծվել են Եկեղեցու կարգավոր կառավարման

համար:[37] Քանի որ կրում եմ Եպիսկոպոսի պաշտոնը և ոչ մի դավանանքի անդամ չեմ, ես հենվում եմ Քրիստոսի սկզբնական հանձնարարության վրա, որն է՝ ավետարանել ազգերին,[38] որպեսզի բոլորը գան ճշմարտության գիտությանը, և որպեսզի ճշմարտությունն ազատի նրանց:[39]

Վերջնաածանոթագրություններ

Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է Գրաբար Աստվածաշնչից *(1895* թ. Կոստանդնուպոլսի հրատարակություն*)*: Քրիստոսի խոսքերը՝ իրենց չակերտներով հանդերձ, տրված են կարմիրով: *ANF = Ante-Nicene Fathers. NPNF2 = Nicene and Post-Nicene Fathers, Second Series. Easton = B. S. Easton, The Apostolic Tradition of Hippolytus (1934)*:

1 Հովհաննես 3:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս:» Հովհաննես 1:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ Բանն մարմին եղեւ եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, զփառս իբրեւ զմիածնի առ ի Հօրէ, լի շնորհօք եւ ճշմարտութեամբ:» Հովհաննես 1:18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «ԶԱստուած ոչ ոք ետես երբեք, բայց միածինն Որդի որ է ի ծոց Հօր, նա պատմեաց:» Ա Հովհաննես 4:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն Աստուծոյ ի մեզ, զի զՈրդին իւր միածին առաքեաց Աստուած յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդանիք:»

2 Հովհաննես 16:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ, լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց, Մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ:» Հովհաննես 14:26 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Իսկ Մխիթարիչն, Հոգին Սուրբ, զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն, եւ յիշեցուսցէ զամենայն զոր ինչ ասացի ձեզ:» Հովհաննես 15:26 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Բայց յորժամ եկեսցէ Մխիթարիչն զոր ես առաքեցից ձեզ ի Հօրէ, զՀոգին ճշմարտութեան որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ.» Մարկոս 16:19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա համբարձաւ յերկինս, եւ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:» Գործք Առաքելոց 1:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զայս իբրեւ ասաց, մինչդեռ հայէին նոքա, վերացաւ. եւ ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա:» Գործք Առաքելոց 2:33 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Աջովն Աստուծոյ բարձրացեալ, զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ ընկալեալ ի Հօրէ, սփռեաց զայս, զոր դուք իսկ տեսանէք եւ լսէք:» Եբրայեցիներ 1:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «որ է լոյս փառաց եւ նկարագիր էութեան նորա, որ կրէ զամենայն բանիւ զօրութեան իւրոյ, սրբութիւն մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ Մեծութեանն ի բարձունս:»

3 Մատթեոս 4:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...Տեառն Աստուծոյ քում երկիր պագցես եւ զնա միայն պաշտեսցես:» Հովհաննես 13:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Դուք կոչէք զիս Վարդապետ եւ Տէր, եւ բարւոք ասէք, քանզի եմ իսկ:» Մատթեոս 6:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ եւ զմեւսն սիրիցէ, կամ զմին մեծարիցէ եւ զմեւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի:» Հռոմեացիներ 14:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եթէ կեամք, Տեառն կեամք, եւ եթէ մեռանիմք, Տեառն մեռանիմք. եւ արդ եթէ՛ կեամք եւ եթէ՛ մեռանիմք, Տեառն եմք:» Ա Կորնթացիներ 6:19–20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եթէ ոչ գիտէք, զի մարմինք ձեր տաճար են Հոգւոյն, որ է ի ձեզ, զոր ունիքն յԱստուծոյ, եւ չէք անձանց տէր: Քանզի գնոց գնեցայք. փառաւոր արարէք զԱստուած ի մարմինս ձեր:» Պողիկարպոսի վկայաբանություն 9 (ANF 1) «Ուրախացա տարի ծառայել եմ Նրան, և Նա ինձ երբեք ոչ մի վնաս չի արել. ինչպե՞ս ուրեմն կարող եմ հայհոյել իմ Թագավորին և իմ Փրկչին:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

4 Ա Հովհաննես 3:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...վասն այսորիկ յայտնեցաւ Որդին Աստուծոյ, զի լուծցէ զգործս Սատանայի:» Հակոբոս 4:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Հնազանդեցարուք այսուհետեւ Աստուծոյ. եւ կացէք հակառակ չարախօսին, եւ լիցի փախստական առ ի ձէնջ:» Եփեսացիներ 6:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զգեցարուք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից Սատանայի:» Հիպողիտոս, Առաքելական ավանդություն 21 (Easton) «Հրաժարվում եմ քեզնից, Սատանա՛, և քո բոլոր ծառաներից և քո բոլոր գործերից:» (թարգմանված է Easton-ի անգլերեն թարգմանությունից) Տերտուղիանոս, *De spectaculis* 4 (ANF 3) «հրապարակավ վկայում ենք, որ հրաժարվել ենք սատանայից, նրա շքեղությունից և նրա հրեշտակներից:» (թարգմանված է ANF 3-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կյուրեղ Երուսաղեմացի, Կատեխետիկ ճառեր 19 (Խորհրդաբանական 1), 4–8 (NPNF2 7) «...քեզ պատվիրվում է ասել՝ ձեռքդ դեպի նա պարզած, իբրև թե նա ներկա լիներ. „Հրաժարվում եմ քեզնից, Սատանա՛“: ... Ապա երկրորդ նախադասությամբ քեզ սովորեցնում են ասել. „և քո բոլոր գործերից“:» (թարգմանված է NPNF2 7-ի անգլերեն թարգմանությունից)

5 Հայտնություն 5:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...Որ նստի յաթոռն եւ Գառնն՝ օրհնեալ, բարձրացեալ եւ փառաւորեալ յաւիտեանս յաւիտենից:» Ա Տիմոթեոս 1:17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ Թագաւորին յաւիտենից, անեղծի եւ աներեւութի, միոյն Աստուծոյ, փառք եւ պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:» Հուդա 25 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «միոյն Աստուծոյ եւ Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ փառք, մեծութիւն, զօրութիւն եւ իշխանութիւն յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս, եւ այժմ եւ յամենայն յաւիտեանս: Ամէն:» Հռոմեացիներ 16:26 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Միայնոյ իմաստնոյն Աստուծոյ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, նմա փառք յաւիտեանս: Ամէն:» «Բարձրյալ Աստված». Ծննդոց 14:18–20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ Մելքիսեդեկ արքայ Սաղեմայ եհան հաց եւ գինի. քանզի քահանայ էր Աստուծոյ Բարձրելոյ: Եւ օրհնեաց զԱբրամ եւ ասէ. օրհնեալ է Աբրամ յԱստուծոյ Բարձրելոյ որ արար զերկինս եւ զերկիր: Օրհնեալ Աստուած Բարձրեալ որ մատնեաց ի ձեռս քո զթշնամիս քո: Եւ ետ նմա տասանորդս յամենայնէ:» Մարկոս 5:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ)

«Աղաղակեաց ի ձայն մեծ եւ ասէ. Ձի՛ կայ իմ եւ քո, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ, երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս:» Ղուկաս 8:28 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տեսեալ զՅիսուս, աղաղակեաց եւ անկաւ առաջի նորա, եւ ասէ մեծաձայն. Ձի՛ կայ իմ եւ քո, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ, աղաչեմ զքեզ, մի՛ տանջեր զիս:» Գործք Առաքելոց 16:17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Նա զհետ եղեալ Պաւղոսի եւ մեր՝ աղաղակէր եւ ասէր. Արքս այս ծառայք Աստուծոյ Բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհս փրկութեան:»

6 Հակոբոս 1:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...երկոտասան ազգացդ որ ի սփիւռդ էք՝ ողջոյն:» Ա Պետրոս 1:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...ընտրելոցդ՝ նժդեհից որ ի սփիւռս Պոնտացւոց, Գաղատացւոց եւ Կապադովկեցւոց եւ Ասիացւոց եւ Բիւթանացւոց...» Հովհաննես 11:52 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...այլ զի եւ զորդիսն Աստուծոյ զցրուեալսն ժողովեսցէ ի մի:» Հովհաննես 10:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Նա եւ այլ եւս ոչխարք են իմ որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զայնս եւս պարտ է ինձ ածել այսր, եւ ձայնի իմում լուիցեն, եւ եղիցին մի հօտ եւ մի հովիւ:» Գործք Առաքելոց 8:4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ սփռեալքն շրջէին, աւետարանէին զբանն:»

7 Դանիել 2:41–44 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զի տեսանէիր զոտսն եւ զմատունսն, կէս կողմն յերկաթոյ, եւ կէս կողմն ի խեցւոյ, թագաւորութիւնն բաժանեալ լիցի, եւ յարմատոյ երկաթոյն եղիցի ի նմա, զոր օրինակ տեսանէիր զերկաթն ընդ խեցին խառնեալ: Եւ մատունք ոտիցն՝ կողմն մի յերկաթոյ, եւ կողմն մի ի խեցւոյ, մի կողմն թագաւորութեանն հզօր կայցէ, եւ ի նմանէ եղիցի ջախջախն. զի տեսանէիր զերկաթն ընդ խեցին խառնեալ, եղիցին խառն ի զաւակէ մարդկան, եւ ի միմեանս ոչ յարիցեն, զոր օրինակ ոչ խառնի երկաթ ընդ խեցի: Եւ յաւուրս թագաւորացն այնոցիկ յարուսցէ Աստուած երկնից թագաւորութիւն որ յաւիտեանս ոչ եղծանիցի, եւ թագաւորութիւն նորա ազգի այլում ոչ մնասցէ. մանրեսցէ եւ հոսեսցէ զամենայն թագաւորութիւնս, եւ ինքն կացցէ յաւիտեանս:» Դանիել 7:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զկնի նորա հայէի եւ ահա գազանն չորրորդ՝ ահեղ եւ զարմանալի եւ հզօր առաւել, եւ ժանիք նորա երկաթիք. ուտէր եւ մանրէր, եւ զմնացորդսն առ ոտն կոտորէր. եւ ինքն առաւել այլակերպ քան զամենայն գազանսն որ յառաջ քան զնա, եւ եղջերք տասն ի նմա:» Դանիել 7:20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ վասն եղջերացն տասանց որ ի գլուխ նորա, եւ վասն միւսոյն որ ելանէր եւ զերիսն ի բաց թափէր, որոյ աչք էին եւ բերան որ խօսէր զմեծամեծս, եւ տեսիլ նորա առաւել էր քան զայլոցն:» Դանիել 7:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տասն եղջերք նորա տասն թագաւորք յարիցեն...» Հայտնություն 12:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ երեւեցաւ այլ նշան յերկինս, եւ ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն. որոյ էին գլուխք եւթն եւ եղջերք տասն. եւ ի վերայ գլխոց նորա եւթն խոյրք:» Հայտնություն 12:18–13:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ կաց ի վերայ աւազոյ ծովու: Եւ տեսի զի ելանէր ի ծովէն գազան, եւ ունէր գլուխս եւթն եւ եղջերս տասն, եւ ի վերայ եղջերաց նորա տասն խոյր, եւ ի վերայ գլխոյ նորա անուն հայհոյութեան:» Հայտնություն 17:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւովն. եւ տեսի կին մի զի նստէր ի վերայ կարմիր գազանի, եւ լի էր անուամբ հայհոյութեան, եւ գազանն զոր տեսի ունէր գլուխս եւթն եւ եղջերս տասն:» Հայտնություն 17:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ասէ ցիս հրեշտակն. Ընդէ՞ր զարմացար. ես ասացից քեզ

զխորհուրդս կնոջն, եւ զգազանին որ բարձեալ ունի զնա. որ ունի զեւթն գլուխս եւ տասն եղջեւրս:» Հայտնություն 17:12 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տասն եղջեւրն զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են, որոց չեւ եւս է առեալ զթագաւորութիւն, այլ առնուն եւ կան իշխանք ի մի ժամ. եւ առնուն նոքա զիշխանութիւն ընդ գազանին:» Հայտնություն 17:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Սոքա մի կամս ունին, եւ զզօրութիւն եւ զիշխանութիւն գազանին տան:» Հայտնություն 17:16–17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տասն եղջեւրքն զոր տեսեր գազանին, նոքա տեսցեն զպոռնիկն եւ ատեսցեն զնա, եւ զմարմին նորա կերիցեն եւ այրեսցեն զնա հրով: Քանզի Աստուած եդ ի սիրտս նոցա առ ի լինել նոցա մի կամս, եւ տալ զթագաւորութիւն գազանին մինչեւ կատարեսցի բանն Աստուծոյ:» Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների V.26.1 (ANF 1) «այն տասը թագավորները, որոնք այն ժամանակ պիտի ելնեն, և որոնց միջև պիտի բաժանվի այն կայսրությունը, որն այժմ իշխում է [երկրի վրա]:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Հիպողիտոս, Քրիստոսի և Նեռի մասին 25, 27–28 (ANF 5) «չորրորդ գազանի տասը եղջյուրները բաշխված են տասը թագավորությունների վրա:» (թարգմանված է ANF 5-ի անգլերեն թարգմանությունից) Լակտանտիոս, Աստվածային հաստատություններ VII.16 (ANF 7) «մինչև որ միաժամանակ ելնեն տասը թագավորներ, որոնք պիտի բաժանեն աշխարհը ոչ թե այն կառավարելու, այլ լափելու համար:» (թարգմանված է ANF 7-ի անգլերեն թարգմանությունից) Բառնաբասի թուղթ 4 (ANF 1) «Տասը թագավորություններ պիտի թագավորեն երկրի վրա, և նրանցից հետո մի փոքր թագավոր պիտի ելնի, որը թագավորներից երեքին մեկ անգամից պիտի հնազանդեցնի:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

8 Ա Տիմոթեոս 4:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Մի՛ անփոյթ առներ զշնորհացդ որ ի քեզ են, որ տուաւ քեզ մարգարէութեամբ ի ձեռնադրութենէ երիցութեան:» Բ Տիմոթեոս 1:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արծարծել զշնորհսն Աստուծոյ որ են ի քեզ ի ձեռնադրութենէ իմմէ:» Ա Տիմոթեոս 5:22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ձեռս վաղվաղակի յուրուք վերայ մի՛ դնիցես, եւ մի՛ կցորդ լինիցիս մեղաց օտարաց. զանձն քո սուրբ պահեսջիր:» Գործք Առաքելոց 6:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զորս կացուցին առաջի առաքելոցն, եւ աղօթս արարեալ՝ եդին ի վերայ նոցա զձեռս:» Գործք Առաքելոց 13:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Յայնժամ պահեալ եւ աղօթս արարեալ եդին զձեռս ի վերայ նոցա եւ արձակեցին:» Գործք Առաքելոց 14:22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ձեռնադրեցին նոցա ըստ եկեղեցւոյ՝ երիցունս, աղօթս արարեալ հանդերձ պահովք՝ յանձն արարին զնոսա Տեառն յոր հաւատացեալ էին:» Տիտոս 1:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...եւ կացուսցես ըստ քաղաքաց երիցունս, որպէս եւ ես քեզ պատուիրեցի...» Հիպողիտոս, Առաքելական ավանդություն 2 (Easton) «եպիսկոպոսները թող իրենց ձեռքերը դնեն նրա վրա, իսկ երիցությունը թող կանգնի լռության մեջ:» (թարգմանված է Easton-ի անգլերեն թարգմանությունից)

9 Կղեմեսի Ա թուղթ 42 (ANF 1) «նրանք կարգեցին [իրենց վաստակի] երախայրիքը՝ նախապես Հոգով փորձելով նրանց, որպես եպիսկոպոսներ և սարկավագներ նրանց համար, ովքեր հետագայում պիտի հավատային:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կղեմեսի Ա թուղթ 44 «նրանք կարգեցին արդեն հիշատակված

[սպասավորներին] և հետո հրահանգներ տվեցին, որ երբ սրանք ննջեն, ուրիշ փորձված մարդիկ նրանց հաջորդեն իրենց սպասավորության մեջ:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների III.3.1 (ANF 1) «մենք կարող ենք թվարկել նրանց, ովքեր առաքյալների կողմից կարգվեցին եպիսկոպոսներ Եկեղեցիներում, և [ցույց տալ] այդ մարդկանց հաջորդականությունը մինչև մեր ժամանակները:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) III.3.3 «Երանելի առաքյալները, ուրեմն, Եկեղեցին հիմնելով և կառուցելով, եպիսկոպոսության պաշտոնը հանձնեցին Լինոսի ձեռքը:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Տերտուղիանոս, *De praescriptione haereticorum* 32 (ANF 3) «թող բացեն իրենց եպիսկոպոսների գալարը, որ պատշաճ հաջորդականությամբ իջնում է սկզբից:» (թարգմանված է ANF 3-ի անգլերեն թարգմանությունից) Եվսեբիոս, Եկեղեցական պատմություն III.4 (Լինոս) (NPNF2 1) «...Լինոսը, որին նա Տիմոթեոսին ուղղված Երկրորդ թղթում հիշատակում է որպես Հռոմում իր ուղեկցի, Պետրոսի հաջորդն էր այնտեղի եկեղեցու եպիսկոպոսության մեջ, ինչպես արդեն ցույց է տրվել:» (թարգմանված է NPNF2 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) III.22 (Եվոդիոս) «Այս ժամանակ Իգնատիոսը հայտնի էր որպես Անտիոքի երկրորդ եպիսկոպոսը, իսկ առաջինը Եվոդիոսն էր եղել:» (թարգմանված է NPNF2 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) III.36 (Իգնատիոս) «...Իգնատիոսը, որն ընտրվեց Անտիոքի եպիսկոպոս՝ Պետրոսից հետո երկրորդը հաջորդականությամբ, և որի համբավը մինչև այժմ փառաբանվում է շատ-շատերի կողմից:» (թարգմանված է NPNF2 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կիպրիանոս, Թուղթ 26.1 (ANF 5. Oxford 33) «Եկեղեցին հիմնված է եպիսկոպոսների վրա, և Եկեղեցու յուրաքանչյուր գործ կառավարվում է հենց այդ առաջնորդների կողմից:» (թարգմանված է ANF 5-ի անգլերեն թարգմանությունից)

10 Մատթեոս 10:1–4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանեսին աշակերտսն իւր՝ ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց հանել զնոսա, եւ բժշկել զամենայն ցաւս եւ զամենայն հիւանդութիւնս: Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին Սիմովն, անուանեալն Պետրոս, եւ Անդրէաս եղբայր նորա, Յակովբոս Զեբեդեայ եւ Յովհաննէս եղբայր նորա, Փիլիպպոս եւ Բարթողոմէոս, Թովմաս եւ Մատթէոս մաքսաւոր, Յակովբոս Ալփեայ եւ Ղէբէոս որ անուանեցաւն Թադէոս, Սիմովն Կանանացի եւ Յուդա Իսկարիովտացի, որ եւ մատնեացն զնա:» Ղուկաս 6:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ իբրեւ այգ եղեւ, կոչեաց զաշակերտսն իւր, եւ ընտրեաց ի նոցանէ երկոտասանս, զորս եւ առաքեալս անուանեաց:» (Տասներկուսը): Գաղատացիներ 1:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պաւղոս, առաքեալ ոչ ի մարդկանէ եւ ոչ ի ձեռն մարդոյ, այլ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եւ Աստուծոյ Հօր որ յարոյց զնա ի մեռելոց,» Գործք Առաքելոց 9:15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ասէ ցնա Տէր. Երթ դու, զի անօթ ընտրութեան է ինձ նա, կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց եւ թագաւորաց եւ որդւոցն Իսրայելի:» Գաղատացիներ 2:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «իբրեւ գիտացին զշնորհսն որ տուեալ էին ինձ, Յակովբոս եւ Կեփաս եւ Յովհաննէս որ կարծեալ սիւնքն էին, ձեռն ետուն հաւանութեան ինձ եւ Բառնաբայ. զի մեք՝ ի հեթանոս, եւ նոքա՝ ի թլփատութեանն.» (Պողոս): Ղուկաս 10:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր եւ այլ եւս եւթանասուն եւ երկուս. եւ առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր յամենայն

քաղաքս եւ ի տեղիս ուր ինքն երթալոց էր:» Ղուկաս 10:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ, եւ որ զձեզ անարգէ՝ զիս անարգէ. եւ որ զիս անարգէ՝ զառաքիչն իմ անարգէ. եւ որ ինձ լսէ՝ լսէ այնմիկ որ զիսն առաքեաց:» Եվսեբիոս, Եկեղեցական պատմություն I.12 (NPNF2 1), Յոթանասունի մասին՝ «Ասում են, որ Թադեոսը նույնպես նրանցից մեկն էր...» (թարգմանված է NPNF2 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

11 Ա Տիմոթեոս 3:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Հաւատարիմ է բանս, եթէ ոք եպիսկոպոսութեան ցանկայ, բարւոյ գործոյ ցանկայ:» Ա Տիմոթեոս 3:2–7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ կնոջ այր, հեզ, ցած, պարկեշտ, հիւրասէր, ուսուցիչ. մի՛ թշնամանող, մի՛ հարկանող, այլ հանդարտ. մի՛ կռուող, մի՛ արծաթասէր. զի իւրում տանն իսկ բարւոք վերակացու լիեալ իցէ, որդեակս ունիցի որ ի հնազանդութեան կայցեն ամենայն պարկեշտութեամբ: (Ապա եթէ ոք իւրում տանն վերակացու չգիտիցէ լինել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ Աստուծոյ խնամակալ լիցի:) Մի՛ մատաղատունկ, զի մի՛ հպարտացեալ ի դատաստանս Սատանայի անկանիցի: Այլ պարտ է նմա վկայութիւն բարի եւ յարտաքնոցն ունել. զի մի՛ ի նախատինս անկանիցի եւ յորոգայթս Սատանայի:» Տիտոս 1:7–9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, որպէս եւ Աստուծոյ տնտեսի. մի՛ յանդուգն, մի՛ բարկացող, մի՛ թշնամանող, մի՛ հարկանող, մի՛ զօշաքաղ, այլ հիւրասէր, բարեսէր, ցած, արդար, սուրբ, ժուժկալ, վերակացու լինել հաւատարիմ բանին վարդապետութեան, զի կարող իցէ եւ մխիթարել ողջմտութեամբ վարդապետութեանն, եւ զհակառակորդսն կշտամբել:» Գործք Առաքելոց 20:28 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ կացէք անձանց եւ ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով:» Փիլիպպեցիներ 1:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պաւղոս եւ Տիմոթէոս, ծառայք Յիսուսի Քրիստոսի, ամենայն սրբոց ի Քրիստոս Յիսուս, որ են ի կողմանս Փիլիպեցւոց, եպիսկոպոսակցօք եւ սարկաւագօք.» Ա Պետրոս 5:1–4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զերիցունս այսուհետեւ աղաչեմ, իբրեւ զերիցակից եւ վկայ չարչարանացն Քրիստոսի, որ եւ հանդերձեալ փառացն յայտնելոյ հաղորդ. արածեցէք որ ի ձեզ հօտդ է Աստուծոյ, վերակացու լինել մի՛ իբրեւ ակամայ, այլ կամաւ ըստ Աստուծոյ. մի՛ զօշաքաղութեամբ, այլ յօժարութեամբ. մի՛ իբրեւ տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ հօտին. զի յերեւել Հովուապետին ընդունիջիք զանթառամ փառաց պսակն:» Իգնատիոս, Առ եփեսացիս 6 (ANF 1) «եպիսկոպոսին պետք է նայենք այնպես, ինչպես կնայեինք հենց Տիրոջը:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ մագնեսացիս 6 «ձեր եպիսկոպոսը նախագահում է Աստծո տեղում, իսկ ձեր երեցները՝ առաքյալների ժողովի տեղում:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ տրալլեացիս 3 «Նույնպես թող բոլորը հարգեն սարկավագներին՝ որպես Հիսուս Քրիստոսի կարգադրություն, և եպիսկոպոսին՝ որպես Հիսուս Քրիստոսի, որ Հոր Որդին է, և երեցներին՝ որպես Աստծո ատյանի և առաքյալների ժողովի: Առանց սրանց Եկեղեցի չկա:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ զմյուռնացիս 8 «Ուր որ եպիսկոպոսը երևա, այնտեղ թող լինի նաև [ժողովրդի] բազմությունը, ինչպես որ ուր Հիսուս Քրիստոսն է, այնտեղ է Կաթողիկե Եկեղեցին:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

12 Մատթեոս 13:52 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ նա ասէ ցնոսա. Վասն այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից նման է առն տանուտեառն, որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր եւ զհին:» Մատթեոս 23:34 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս եւ իմաստունս եւ դպիրս...» Եզրաս 7:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «այս Եզրա որ ել ի Բաբելոնէ. եւ սա էր գրիչ արագագիր օրինացն Մովսիսի զոր ետ Տէր Աստուած Իսրայելի. եւ ետ նմա թագաւորն զամենայն որ ինչ խնդրեաց ի նմանէ, զի ձեռն Տեառն Աստուծոյ էր ընդ նմա:» Եզրաս 7:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ եդ Եզրա ի սրտի իւրում խնդրել զօրէնսն Տեառն, եւ գրել զնա եւ ուսուցանել Իսրայելի զհրամանս եւ զդատաստանս:» Ամբակում 2:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պատասխանի ետ ինձ Տէր եւ ասէ. Գրեա զտեսիլդ զայդ յայտնապէս ի տախտակս, զի որ ընթեռնուն՝ համարձակ ընթեռնուցու:» Երեմիա 30:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայելի. Գրեա դու քեզ զամենայն զբանս զոր ետու քեզ հրաման ի մատենի:» Հայտնություն 1:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զոր տեսանես գրեա ի գիրս, եւ տուր տանել յեւթն եկեղեցիս, որ յԵփեսոս եւ ի Զմիւռնիա եւ ի Պերգամոն եւ ի Թիւատիր եւ ի Սարդիկէ եւ ի Փիղադեղփիա եւ ի Լաւոդիկիա:» Հայտնություն 1:19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Գրեա զոր տեսանեսդ, որ էն, եւ որ հանդերձեալ է լինել յետ այնորիկ.»

13 Եփեսացիներ 4:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ նա ետ զոմանս առաքեալս, զոմանս մարգարէս, զոմանս աւետարանիչս, զոմանս հովիւս եւ վարդապետս.» Հռոմեացիներ 12:4–8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Որպէս ի միում մարմնի անդամս բազումս ունիմք, եւ անդամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին. նոյնպէս եւ բազումքս մի մարմին եմք ի Քրիստոս, այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք: Բայց ունիմք մեք շնորհս ըստ շնորհացն, որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս. եթէ մարգարէութիւն՝ ըստ չափոյն հաւատոց, եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն, եթէ որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեանն, եթէ որ մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեանն. որ առատն է՝ զուարթութեամբ, որ վերակացուն է՝ փութով, որ ողորմին՝ լրջմտութեամբ:» Ա Կորնթացիներ 12:4–11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Թէպէտ եւ բաժինք շնորհաց են, այլ Հոգի նոյն է: Եթէ բաժինք պաշտամանց են, այլ Տէր նոյն է: Եթէ բաժինք յաջողութեանց են, այլ Աստուած նոյն է որ յաջողէ զամենայն յամենայնի: Բայց իւրաքանչիւր ումեք տուեալ է յայտնութիւն Հոգւոյն՝ առ իւրաքանչիւր օգուտ: Ումեմն ի Հոգւոյն տուեալ է բան իմաստութեան. այլում՝ բան գիտութեան ըստ նմին Հոգւոյ. միւսումն հաւատք՝ նովին Հոգւով. այլում շնորհս բժշկութեանց՝ նովին Հոգւով. այլում՝ յաջողութիւնք զօրութեանց, այլում՝ մարգարէութիւն, այլում՝ ընտրութիւն հոգւոց. այլում՝ ազգք լեզուաց, այլում՝ թարգմանութիւն լեզուաց: Այլ զայս ամենայն յաջողէ մի եւ նոյն Հոգի, եւ բաժանէ իւրաքանչիւր որպէս եւ կամի:» Ա Կորնթացիներ 12:28–29 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զորս եդն Աստուած յեկեղեցւոջ՝ այս են. նախ զառաքեալս, երկրորդ զմարգարէս, երրորդ զվարդապետս, ապա զօրութիւնս, ապա շնորհս բժշկութեանց, օգնութիւնս, վարիչս, ազգս լեզուաց, թարգմանութիւնս լեզուաց: Միթէ ամենեքի՞ն առաքեալք իցեն. միթէ ամենեքի՞ն մարգարէք իցեն. միթէ ամենեքի՞ն վարդապետք իցեն. միթէ ամենեքի՞ն զօրութիւնք իցեն.» Ա Կորնթացիներ 7:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Քանզի կամիմ եթէ ամենայն մարդ լինէր իբրեւ զիս. այլ իւրաքանչիւր ոք զիւր շնորհս ունի յԱստուծոյ, ոմն այսպէս՝ եւ ոմն այնպէս:» Ա Պետրոս 4:10–11 (Գրաբար Աստվածաշունչ)

«Իւրաքանչիւր ոք որպէս եւ ընկալաւ շնորհս ինչ, ի միմեանս զնոյն մատակարարել իբրեւ զբարւոք հազարապետս պէսպէս շնորհացն Աստուծոյ: Եթէ ոք խօսիցի, իբրեւ զԱստուծոյ պատգամս. եթէ ոք մատակարարիցէ, իբրեւ ի զօրութենէ զոր շնորհէ Աստուած. զի յամենայնի փառաւորեսցի Աստուած ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի. որում փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:» Կղեմեսի Ա թուղթ 41 (ANF 1) «Թող ձեզանից յուրաքանչյուրը, եղբայրնե՛ր, գոհություն մատուցի Աստծուն իր կարգում ... չանցնելով իրեն սահմանված սպասավորության կանոնից:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Դիդախե 15.1 (ANF 7) «Ուրեմն կարգեցեք ձեզ համար Տիրոջն արժանի եպիսկոպոսներ և սարկավագներ՝ հեզ, ոչ փողասեր, ճշմարտախոս և փորձված մարդիկ, որովհետև նրանք նույնպես ձեզ համար կատարում են մարգարեների և ուսուցիչների ծառայությունը:» (թարգմանված է ANF 7-ի անգլերեն թարգմանությունից)

14 Մատթեոս 16:18–19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...Եւ տաց քեզ զփականս արքայութեան երկնից. եւ զոր միանգամ կապեսցես յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս. եւ զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս:» Մատթեոս 18:18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ամէն ասեմ ձեզ. Զոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, եւ զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս:» Հովհաննես 20:21–23 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ասէ ցնոսա դարձեալ. Ողջոյն ընդ ձեզ, որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, եւ ես առաքեմ զձեզ: Եւ զայս իբրեւ ասաց, փչեաց ի նոսա եւ ասէ. Առէք Հոգի Սուրբ. եթէ ումեք թողուցուք զմեղս, թողեալ լիցի նոցա. եթէ զուրուք ունիցիք, կալեալ լիցի:» Եսայի 22:22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տաց զփականս Դաւթի նմա. իշխեսցէ, եւ ոչ ոք իցէ որ նմա ընդդէմ դառնայցէ:» Հայտնություն 1:18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ես եմ կեանք եւ ես եմ որ մեռայն. եւ աւասիկ կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն: Եւ ունիմ զփականս մահու եւ դժոխոց:» Հայտնություն 3:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ առ հրեշտակն Փիղադեղփեաց եկեղեցւոյն գրեա. Այսպէս ասէ Սուրբն, Ճշմարիտն՝ որ ունի զփականս Դաւթի. բանայ՝ եւ ոչ ոք է որ փակէ, եւ փակէ՝ եւ ոչ ոք է որ բանայ.» Հաջորդներ. Գործք Առաքելոց 1:20–26 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի գրեալ է ի գիրս Սաղմոսաց. Եղիցի բնակութիւն նորա աւերակ, եւ մի՛ ոք իցէ որ բնակիցէ ի նմա: Եւ. Զկարգ նորա առցէ այլ: Արդ պարտ է յարանցս յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժամանակի յորում մուտ եւ ել առ մեզ Տէր Յիսուս, սկսեալ ի մկրտութենէն Յովհաննու մինչեւ յօրն յորում վերացաւ ի մէնջ, վկայ յարութեան նորա ընդ մեզ լինել միում ի սոցանէ: Եւ կացուցին երկուս, զՅովսէփ որում Բարսաբայն կոչէին, որ անուանեցաւն Յուստոս, եւ զՄատաթիա: Եւ կացեալ յաղօթս ասեն. Դու, Տէր, սրտագէտ ամենայնի, յայտնեա զմի ոք զոր ընտրեցեր ի սոցանէ յերկոցունց, առնուլ զվիճակ պաշտամանս այսորիկ եւ զառաքելութեան, յորմէ անկաւ Յուդաս գնալ ի տեղի իւր: Եւ ետուն վիճակս նոցա, եւ ելանէր վիճակն Մատաթեայ, եւ համարեցաւ ընդ մեսասան առաքեալսն:» Բ Տիմոթեոս 2:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զոր լուար յինէն բազում վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես հաւատարիմ մարդոց, որք բաւական իցեն եւ զայլս ուսուցանել:» Տիտոս 1:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այնորիկ իսկ թողի զքեզ ի Կրետէ, զի որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝ ուղղեսցես, եւ կացուսցես ըստ քաղաքաց երիցունս, որպէս եւ ես քեզ պատուիրեցի.» Որոգինես, Մեկնություն Մատթեոսի XII.10–11, 14 (ANF 9) «Միթե՞ Երկնքի արքայության բանալիները Տիրոջ կողմից տրված են միայն Պետրոսին, և

երանելիներից ոչ ոք դրանք չի՞ ստանա:» (թարգմանված է ANF 9-ի անգլերեն թարգմանությունից) և «տեսնենք, թե ինչ իմաստով է ասված Պետրոսին և յուրաքանչյուր Պետրոսի. „Քեզ կտամ Երկնքի արքայության բանալիները“:» (թարգմանված է ANF 9-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կիպրիանոս, Եկեղեցու միության մասին 4–5 (ANF 5) «իր հարությունից հետո բոլոր առաքյալներին Նա հավասար իշխանություն է տալիս» (թարգմանված է ANF 5-ի անգլերեն թարգմանությունից). «Եպիսկոպոսությունը մեկ է, և նրա յուրաքանչյուր մասը յուրաքանչյուրն ունի ամբողջի համար:» (թարգմանված է ANF 5-ի անգլերեն թարգմանությունից)

15 Հովհաննես 7:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ ասէ. Իմ վարդապետութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ որ առաքեացն զիս:» Հովհաննես 12:49–50 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ, այլ որ առաքեացն զիս Հայր, նա ետ ինձ պատուէր զինչ ասացից եւ զինչ խօսեցայց: Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք. արդ զոր եսն խօսիմ, որպէս ասաց ինձ Հայրն, այնպէս խօսիմ:» Հովհաննես 14:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ. եւ բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն որ առաքեացն զիս:» Հովհաննես 17:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ նոքա ընկալան եւ ծանեան ճշմարտութեամբ թէ առ ի քէն ելի, եւ հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս:» Մատթեոս 28:20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչեւ ի կատարած աշխարհի:» Հուդա 3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...ճգնիցիք ի վերայ հաւատոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց:» Բ Տիմոթեոս 1:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ունիցիս օրինակ ողջմտութեան բանիցն զորս յինէն լուար, հաւատովք եւ սիրով որ ի Քրիստոս Յիսուս:» Եբրայեցիներ 2:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «մեք զիա՞րդ ապրեսցուք հեղգացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խօսելոյ ի Տեառնէ, եւ ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն՝ ի մեզ հաստատեցաւ.»

16 Բ Կորնթացիներ 2:17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Քանզի ոչ եմք իբրեւ զայլսն որ վաճառական լինին բանին Աստուծոյ...» Բ Կորնթացիներ 4:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «այլ հրաժարեցաք ի գաղտնեաց ամօթոյն, զի մի՛ գնասցուք խորամանկութեամբ, եւ մի՛ նենգեսցուք զբանն Աստուծոյ. այլ յայտնութեամբ ճշմարտութեանն ընծայեցուսցուք զանձինս մեր առ ամենայն միտս մարդկան առաջի Աստուծոյ:» Բ Պետրոս 3:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «որպէս եւ յամենայն իսկ թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ. յորս գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց, զոր անուսմունքն եւ յողդողդքն կամակորեն, որպէս եւ զամենայն իսկ գիրս առ իւրեանց անձանցն կորուստ:» Երեմիա 8:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զիա՞րդ ասիցէք թէ՝ Իմաստունք եմք, եւ օրէնք Աստուծոյ են ի մեզ. վասն այդորիկ զուր եղեւ սուտ վիճակն դպրացն:» Գաղատացիներ 1:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «որ ոչ գոյ այլ, բայց եթէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ, եւ կամիցին շրջել զաւետարանն Քրիստոսի:» Երկրորդ Օրինաց 4:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Մ՛ի յաւելուցուք ինչ ի բանն զոր ես պատուիրեմ ձեզ, եւ մի՛ հատանիցէք ի նմանէ. պահեսջիք զպատուիրանս Տեառն Աստուծոյ մերոյ զոր ես պատուիրեմ ձեզ:» Հայտնություն 22:18–19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վկայեմ եւ ես ամենայնի որ լսէ զբանս

մարգարէութեան գրոցս այսմիկ, թէ ոք յաւելցէ ի սա, յաւելցէ Աստուած ի վերայ նորա զեւթն հարուածսն գրեալս ի գիրս յայս: Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ի բանից մարգարէութեան գրոյս այսմիկ, պակասեցուսցէ եւ հատցէ Աստուած զբաժին նորա ի ծառոյն կենաց եւ ի քաղաքէն սրբոյ, որ գրեալ է ի գիրս յայս:» Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների I.8.1 (ANF 1). հերետիկոսները Գրքի հետ վարվում են այնպես, ինչպես մեկը, որ թանկարժեք քարերով զարդարված թագավորի պատկերը վերցնելով՝ «այն ամբողջովին կտոր-կտոր անի, վերադասավորի գոհարները և դրանք այնպես իրար հարմարեցնի, որ դրանցից շան կամ աղվեսի կերպարանք ստացվի»: (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) I.9.4 «նրանք դրանք խեղաթյուրում են, ինչպես արդեն ասացինք, բնական իմաստից դեպի անբնական իմաստ:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Տերտուղիանոս, *De praescriptione haereticorum* 38 «Ուր վարդապետության տարբերություն է գտնվում, այնտեղ, ուրեմն, պետք է համարել, որ առկա է թե՛ Գրքերի, թե՛ դրանց մեկնությունների աղավաղումը: ... Մեկն իր ձեռքով է աղավաղում Գրքերը, մյուսը՝ դրանց իմաստը՝ իր մեկնությամբ:» (թարգմանված է անգլերենից)

17 Գործք Առաքելոց 8:20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ Պետրոս ասէ ցնա. Արծաթ քո ընդ քեզ լիցի ի կորուստ, զի զպարգեւսն Աստուծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ:» Գործք Առաքելոց 8:18–23 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Տեսեալ Սիմովնի թէ ձեռս ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տուեալ լինի Հոգին Սուրբ, մատոյց նոցա ինչս եւ ասէ. Տուք եւ ինձ զիշխանութիւնս զայս, զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ Հոգի Սուրբ: Եւ Պետրոս ասէ ցնա. Արծաթ քո ընդ քեզ լիցի ի կորուստ, զի զպարգեւսն Աստուծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ: Ոչ գոյ քեզ մասն եւ վիճակ ի բանիդ յայդմիկ, քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի Աստուծոյ: Ապաշաւեա դու ի չարեացդ քոց յայդցանէ, եւ աղաչեա զՏէր, թերեւս թողութիւն լիցի քեզ ի մեղմէխ խորհրդոց սրտի քո: Քանզի ի դառնութիւն մաղձի եւ ի կնճիռն անիրաւութեան տեսանեմ զքեզ:» Մատթեոս 10:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ջհիւանդս բժշկեցէք, զբորոտս սրբեցէք, զդեւս հանէք, ձրի առէք եւ ձրի տուք:» Ա Տիմոթեոս 6:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «խարդախութիւնք ապականելոց մտաց մարդկան եւ օտարացելոց ի ճշմարտութենէ անտի, որք շահավաճառ համարին զաստուածպաշտութիւնն. բայց դու մերժեսջիր յայնպիսեաց անտի:» Ա Տիմոթեոս 6:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ջի արմատ ամենայն չարեաց արծաթսիրութիւն է. որում ոմանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոցն, եւ զանձինս արկին ընդ բազում ցաւովք:» Տիտոս 1:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զորս պարտ է ըմբերանել որք զամենայն տունս կործանեն, եւ ուսուցանեն զոր չէ արժան, վասն զօշաքաղութեան:» Բ Պետրոս 2:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ագահութեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն զձեզ վտարանդիս. որոց դատաստանն ի բնէ ոչ դատարկանայ, եւ կորուստն նոցա ոչ նիրհէ:» Միքիա 3:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Առաջնորդք նորա կաշառօք դատէին, եւ քահանայք նորա վարձուք տային պատասխանի, եւ մարգարէք նորա արծաթով պատմէին զըղձութիւնս, եւ ի Տէր ապաստան լինէին եւ ասէին. Ո՞չ ապաքէն Տէր ընդ մեզ է, եւ ոչ եկեսցէ ի վերայ մեր չարիք:» Հովհաննես 2:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա. Առէք զայդ աստի, եւ մի՛ առնէք զտուն Հօր իմոյ տուն վաճառի:» Դիդախե 11.6 (ANF 7) «եթե նա փող խնդրի, սուտ մարգարե է:» (թարգմանված է ANF 7-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առաքելական կանոններ 29 (NPNF2

14) «Եթե որևէ եպիսկոպոս, երեց կամ սարկավագ այդ աստիճանին տիրանա փողով, թող թե՛ նա, թե՛ նրան ձեռնադրողը գահընկեց արվեն...» (թարգմանված է NPNF2 14-ի անգլերեն թարգմանությունից) Քաղկեդոնի ժողով (451), 2-րդ կանոն (NPNF2 14) «Եթե որևէ եպիսկոպոս փողով ձեռնադրի և վաճառքի հանի մի շնորհ, որը չի կարող վաճառվել...» (թարգմանված է NPNF2 14-ի անգլերեն թարգմանությունից)

18 Հովհաննես 10:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Գող ոչ գայ, եթէ ոչ զի գողասցի եւ սպանցէ եւ կորուսցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին, եւ առաւել եւս ունիցին:» Հովհաննես 16:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ:» Մատթեոս 23:34–35 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս եւ իմաստունս եւ դպիրս, եւ ի նոցանէ սպանանիցէք եւ ի խաչ հանիցէք, եւ ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր, եւ հալածիցէք ի քաղաքէ ի քաղաք: Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յարենէն Աբելի արդարոյ մինչեւ ցարիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաքեայ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին եւ սեղանոյ:» Երեմիա 23:1–2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ո՛ հովիւք որ կորուսին եւ ցրուեցին զխաշինս արօտի քո, ասէ Տէր: Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայելի ի վերայ հովուացդ որ հովուեն զժողովուրդ իմ. Դուք ցրուեցէք զխաշինս իմ, եւ մերժեցէք զնոսա, եւ ոչ յանձանձեցէք զնոսա. արդ ահաւասիկ ես խնդրեցից զվրէժս ի ձէնջ ըստ չարութեան գնացից ձերոց, ասէ Տէր.»

19 Բ Տիմոթեոս 4:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ դու քարոզեա զբանն, հաս ի վերայ ժամու եւ տարաժամու, յանդիմանեա, սաստեա, մխիթարեա ամենայն երկայնմտութեամբ եւ վարդապետութեամբ:» Տիտոս 1:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «վերակացու լինել հաւատարիմ բանին վարդապետութեան, զի կարող իցէ եւ մխիթարել ողջմտութեամբ վարդապետութեանն, եւ զհակառակորդսն կշտամբել:» Ա Տիմոթեոս 1:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ յԵփեսոս, մինչ երթայի ի Մակեդոնիա, զի պատուէր տացես ոմանց չլինել օտարուսմունս,» Բ Տիմոթեոս 2:25 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «հանդարտութեամբ խրատել զհակառակողսն, թերեւս տացէ նոցա Աստուած ապաշխարութիւն ի գիտութիւն ճշմարտութեան.» Եփեսացիներ 4:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի մի՛ յայսմհետէ իցեմք տղայք խռովեալք եւ տատանեալք յամենայն հողմոց վարդապետութեան խաբէութեամբ մարդկան, խորամանկութեամբ ի խաբէութիւն մոլորութեան.» Գործք Առաքելոց 20:28–31 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ կացէք անձանց եւ ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով: Քանզի գիտեմ ես եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ գայցեն գայլք յափշտակողք ի ձեզ, որ ոչ խնայեսցեն հօտին: Եւ ի ձէնջ յարիցեն արք որք խօսիցին թեւրս՝ ձգել զաշակերտսն զկնի իւրեանց: Վասն այսորիկ արթուն կացէք եւ յիշեցէք զի զերեամ մի զցայգ եւ զցերեկ ոչ դադարեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր:» Պողիկարպոս, Առ փիլիպպեցիս 7 (ANF 1) «Ուստի, թողնելով շատերի ունայնությունը և նրանց սուտ վարդապետությունները, վերադառնանք այն խոսքին, որ մեզ ավանդվել է սկզբից...» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից). Իգնատիոս, Առ մագնեսացիս 8 (ANF

1) «Մի՛ խաբվեք օտար վարդապետություններով և ոչ էլ հին առասպելներով, որոնք անօգուտ են:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

20 Հայտնություն 19:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԷՐ ՏԵՐԱՆՑ:» Հայտնություն 17:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ընդ Գառինն պատերազմին, եւ Գառնն յաղթէ նոցա. զի Տէր է նոցա եւ Թագաւոր թագաւորաց, եւ որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են, ընտրեալք եւ հաւատացեալք:» Ա Տիմոթեոս 6:15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զոր յիւր ժամանակս ցուցցէ Երանելին եւ միայն Հզօր, Թագաւոր թագաւորաց եւ Տէր տերանց.» Գործք Առաքելոց 5:29 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պատասխանի ետ Պետրոս եւ առաքեալքն եւ ասեն. Հնազանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել քան մարդկան:» Կողոսացիներ 3:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Գիտասջիք զի ի Տեառնէ առնուցուք զհատուցումն ժառանգութեան ձերոյ. քանզի Տեառն Քրիստոսի ծառայէք:» Մատթեոս 6:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ եւ զմեւսն սիրիցէ, կամ զմին մեծարիցէ եւ զմեւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնայի:»

21 Մատթեոս 7:15–16, 20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ լերուք ի սուտ մարգարէիցն որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց, եւ ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք: Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա...» Մատթեոս 24:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն եւ զբազումս մոլորեցուսցեն:» Մատթեոս 24:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք, եւ տացեն նշանս մեծամեծս եւ արուեստս, մինչեւ մոլորեցուցանել, թէ հնար ինչ իցէ, եւ զընտրեալսն:» Ա Հովհաննես 4:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Սիրելիք, մի՛ ամենայն հոգւոյ հաւատայք, այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յԱստուծոյ իցեն. զի բազում սուտ մարգարէք ելեալ են յաշխարհ:» Բ Կորնթացիներ 11:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի այնպիսիքն սուտ առաքեալք, մշակք նենգաւորք, կերպարանին ի կերպարանս առաքելոց Քրիստոսի:» Բ Պետրոս 2:1–3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Լինէին եւ սուտ մարգարէք ի ժողովրդեանն, որպէս եւ այժմ ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք, որք սպրդեալ մուծանեն հերձուածս կորստեան, եւ զոր Տէր գնեաց զնոսա ուրացեալ,ածեն ի վերայ անձանց զարագահասն կորուստ: Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն, վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյիցի: Եւ ագահութեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն զձեզ վտարանդիս. որոց դատաստանն ի բնէ ոչ դատարկանայ, եւ կորուստն նոցա ոչ նիրհէ:» Հուդա 4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Քանզի սպրդեցին մտին ոմանք, որ յառաջագոյն իսկ կատարեալ էին ի սոյն դատաստան, ամբարիշտք, որ զԱստուծոյ մերոյ շնորհսն դարձուցին յանկարգութիւն. եւ զմի միայն զԻշխանն եւ զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս ուրացեալք:» Գործք Առաքելոց 20:29–30 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Քանզի գիտեմ ես եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ գայցեն գայլք յափշտակողք ի ձեզ, որ ոչ խնայեսցեն հօտին: Եւ ի ձէնջ յարիցեն արք որք խօսիցին թեւրս՝ ձգել զաշակերտսն զկնի իւրեանց:» Ա Տիմոթեոս 4:1–2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի ժամանակս յետինս քակեսցին ոմանք ի հաւատոցն, եւ հայեսցին յայս մոլորութեան եւ ի վարդապետութիւնս դիւաց, կեղծաւորութեամբ ստաբանք, խարեալք իւրեանց խղճիւն մտաց.» Երկրորդ Օրինաց 13:1–5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ եթէ յառնիցէ ի միջի քում

մարգարէ կամ երազահան երազոց, եւ տացէ քեզ նշան կամ արուեստ, եւ լինիցի նշանն կամ արուեստն զոր խօսեցաւ առ քեզ, եւ ասիցէ. Երթիցուք պաշտեսցուք զաստուածս օտարս զորս ոչ ճանաչիցէք, մի՛ լսիցէք բանից մարգարէին այնորիկ, կամ երազահանին երազոց. զի փորձէ զձեզ Տէր Աստուած ճանաչել, թէ սիրիցէ՞ք զՏէր Աստուած մեր յամենայն սրտէ ձերմէ եւ յամենայն անձնէ ձերմէ: Զկնի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ երթիջիք, եւ ի նմանէ երկնչիջիք եւ զպատուիրանս նորա պահեսջիք. եւ ձայնի նորա լուիջիք եւ ի նա յարեսջիք: Եւ մարգարէն այն կամ երազահանն երազոց մեռցի, զի խօսեցաւ ապստամբեցուցանել զքեզ ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ որ եհան զքեզ յերկրէն Եգիպտացւոց, որ փրկեացն զքեզ յերկրէն ծառայութեան, մերժել զքեզ ի ճանապարհէն զոր պատուիրեաց քեզ Տէր Աստուած քո գնալ ընդ նա. եւ բարձցես զչարն ի միջոյ ձերմէ:» Երկրորդ Օրինաց 18:20–22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Բայց մարգարէն, եթէ ամպարշտեսցի խօսել յանուն իմ բան ինչ զոր ես ոչ հրամայեցի խօսել, եւ կամ թէ խօսիցի յանուն աստուածոց օտարաց, մեռցի մարգարէն այն: Ապա թէ ասիցէք ի սրտի ձերում՝ Զիա՞րդ գիտասցուք զբանն զոր ոչ խօսեցաւ Տէր. զոր ինչ խօսիցի մարգարէն յանուն Տեառն եւ ոչ լինիցի բանն եւ ոչ դիպիցի, այն բան է զոր ոչ խօսեցաւ Տէր. ամպարշտութեամբ խօսեցաւ մարգարէն, մի՛ թողուցուք նմա:» Երեմիա 23:16–32 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այսպէս ասէ Տէր զօրութեանց. Մի՛ լսէք բանից մարգարէիցն որ մարգարէանան ձեզ. զի զրաբանեն դոքա զձեզ, զտեսիլն սրտից իւրեանց խօսին, եւ ոչ ի բերանոյ Տեառն: Ասեն ապստամբելոցն ի բանէն Տեառն, թէ՝ Խաղաղութիւն եղիցի ձեզ. եւ ամենեցուն որ գնան ըստ կամաց իւրեանց, եւ ամենայնի որ գնայ ըստ մոլորութեան սրտի իւրոյ, ասեն. Ոչ եկեսցէ ի վերայ քո չար: Զի ո՞վ եկաց ի հաստատութեան Տեառն, եւ ետես եւ լուաւ զբան նորա. ո՞վ ունկն եդ բանի իմում եւ լուաւ: Ահաւադիկ շարժումն ի Տեառնէ, եւ բարկութիւն մրրկեալ շարժմամբ ելցէ ի վերայ ամպարշտաց: Եկեսցէ եւ մի՛ դարձցի սրտմտութիւն Տեառն, մինչեւ արասցէ եւ հաստատեսցէ զյօժարութիւն սրտի նորա. յետին ժամանակս իմասցին զայն իմանալով: Ոչ առաքեցի զմարգարէսն, եւ նոքա ընթանային. ոչ խօսեցայ ընդ նոսա, եւ նոքա մարգարէանային: Եթէ կացեալ էր ի հաստատութեան իմում, եւ լուուցեալ էր զբանս իմ ժողովրդեան իմում, եւ դարձուցեալ էր զնոսա ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ ի գնացից նոցա չարաց: Աստուած մերձաւո՞ր եմ ես, ասէ Տէր, եւ ո՞չ Աստուած հեռաւոր: Եթէ թաքիցէ՞ մարդ ի թաքստեան, եւ ես ոչ տեսից զնա, ասէ Տէր. միթէ զերկինս եւ զերկիր ես ո՞չ լնուցում, ասէ Տէր: Լուայ զինչ խօսին մարգարէքն՝ որ մարգարէանային յանուն իմ սուտ՝ եւ ասէին. Երազ յերազեցաւ ինձ: Մինչեւ յո՞րբ լինիցի ի սրտի մարգարէիցդ որ մարգարէանան ստութիւն. եւ ի մարգարէանալ զկամս սրտից իւրեանց, խորհին մոռանալոյ ժողովրդեան իմոյ զօրէնս իմ երազովք իւրեանց, զոր պատմէին իւրաքանչիւր ընկերի իւրում, զոր օրինակ մոռացան հարքն դոցա զանուն իմ ի ձեռն Բահաղու: Մարգարէն յորում երազն իցէ՝ պատմեսցէ զերազն իւր, եւ յորում բանն իմ իցէ՝ պատմեսցէ զբանն իմ ճշմարտութեամբ. զի՞նչ է յարդ առ ցորենաւ, ասէ Տէր: Ո՞չ ապաքէն բանք իմ իբրեւ զհուր են, ասէ Տէր, եւ իբրեւ զմուրճ որ հատանէ զվէմ: Վասն այդորիկ ահա ես ի վերայ մարգարէիցդ, ասէ Տէր, որք գողանան զբանս իմ իւրաքանչիւր յընկերէ իւրմէ: Ահաւասիկ ես ի վերայ մարգարէիցդ, ասէ Տէր, որք մերժեն զմարգարէս ի լեզուոյ, եւ նիրհեն զնիրհս իւրեանց: Ահաւասիկ ես ի վերայ մարգարէիցդ որ մարգարէանան երազս ստութեան, ասէ Տէր, եւ

պատմեն զայն, եւ մոլորեցուցանեն զժողովուրդն իմ ստութեամբ իւրեանց եւ մոլորութեամբ իւրեանց. եւ ես ոչ առաքեցի զնոսա, եւ ոչ պատուիրեցի նոցա. եւ օգտութիւն ինչ ոչ օգտեսցեն ժողովրդեանդ այդմիկ, ասէ Տէր:» Եզեկիել 13:1–9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս եւ ասէ. Որդի մարդոյ, մարգարեաց ի վերայ մարգարէիցդ Իսրայելի որ մարգարէանան անդ, եւ ասասցես ցմարգարէսդ որ մարգարէանան ի սրտից իւրեանց. մարգարէանայցես եւ ասասցես ցնոսա. Լուարուք զպատգամս Տեառն. Այսպէս ասէ Ադոնայի Տէր. Վայ դոցա որ մարգարէանանդ ի սրտից իւրեանց, որ երթան զհետ ոգւոց իւրեանց, եւ ամենեւին ոչ տեսանեն: Իբրեւ աղուեսք յաւերակս էին մարգարէք քո, Իսրայէլ. եւ ոչ կացին ի հաստատութեան, եւ ժողովեցին հօտս ի վերայ տանդ Իսրայելի, եւ ոչ հաստատեցան ոյք խօսէին յանուն Տեառն: Որ տեսանէին զստութիւն, եւ պատմէին զըղձութիւն սնոտի. որք ասէին. Այսպէս ասէ Տէր. եւ ես Տէր ոչ առաքեցի զնոսա. եւ սկսան յարուցանել բանս: Ո՞չ ապաքէն տեսիլս սուտս տեսէք, եւ ըղձութիւնս սնոտիս պատմէիք, եւ ասէիք. Այսպէս ասէ Տէր. եւ ես Տէր ոչ խօսեցայ: Վասն այդորիկ ասա. Այսպէս ասէ Ադոնայի Տէր. Փոխանակ զի բանք ձեր սուտ են, եւ ըղձութիւնք ձեր սնոտիք, վասն այնորիկ ես ի վերայ ձեր, ասէ Ադոնայի Տէր. եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ մարգարէիցն որ տեսանէին ստութիւնս եւ խօսէին սնոտիս. ի խրատու ժողովրդեան իմոյ մի՛ կացցեն, եւ մի՛ ի գիրս տանն Իսրայելի գրեսցին, եւ յերկիրն Իսրայելի մի՛ մտցեն. եւ ծանիցեն թէ ես եմ Ադոնայի Տէր:» Հայտնություն 2:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «գիտեմ զգործս քո եւ զվաստակս քո եւ զհամբերութիւն քո. եւ զի ոչ կարես բառնալ զչարսն, եւ փորձեցեր որ ասեն զինքեանս առաքեալս եւ ոչ են, եւ գտեր զնոսա սուտս:» Դիդախե 11–12 (ANF 7) «Բայց ով Հոգով ասի. „Ինձ փող տվեք կամ ուրիշ որևէ բան“, նրան մի՛ լսեք...» (թարգմանված է ANF 7-ի անգլերեն թարգմանությունից) Հերմաս, Պատվիրան 11 (ANF 2) «Նրա գործերով և նրա կյանքով փորձեցեք այն մարդուն, որն ասում է, թե ներշնչված է:» (թարգմանված է ANF 2-ի անգլերեն թարգմանությունից) Իգնատիոս, Առ եփեսացիս 7 «Որովհետև ոմանք սովորություն ունեն [Հիսուս Քրիստոսի] անունը չար նենգությամբ իրենց հետ կրելու, մինչդեռ գործում են Աստծուն անարժան բաներ. նրանցից պետք է փախչեք, ինչպես կփախչեիք վայրի գազաններից:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ եփեսացիս 9 «Սակայն լսել եմ ոմանց մասին, որոնք այստեղից անցել են ձեզ մոտ՝ սուտ վարդապետություն ունենալով, որոնց դուք թույլ չտվիք ցանել ձեր մեջ, այլ փակեցիք ձեր ականջները, որպեսզի չընդունեք այն, ինչ նրանք ցանում էին...» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ տրալլեացիս 6 (ANF 1) «ինչպես նրանք, ովքեր մահացու դեղ են տալիս քաղցր գինու մեջ:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Առ զմյուռնացիս 4–5 «Բայց ես ձեզ նախապես զգուշացնում եմ մարդակերպ այն գազաններից, որոնց ոչ միայն չպետք է ընդունեք, այլև, եթե հնարավոր է, նույնիսկ չպետք է հանդիպեք... Ոմանք անգիտությամբ ուրանում են Նրան, ավելի ճիշտ՝ ուրացված են Նրանից, լինելով ավելի շուտ մահվան պաշտպաններ, քան ճշմարտության:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Հուստինոս Նահատակ, Երկխոսություն Տրիփոնի հետ 35 (ANF 1) «շատերն են եղել, բարեկամներս, որոնք Հիսուսի անունով հանդես գալով՝ ուսուցանել են ամբարիշտ և հայհոյական բաներ խոսել և գործել:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

22 Տիտոս 1:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...վասն որոյ կշտամբեսցես զնոսա խստագոյնս, զի առողջասցին ի հաւատս.» Տիտոս 1:10–11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Քանզի բազումք են անհնազանդք, զրախօսք, եւ մտախաբք, մանաւանդ որ ի թլփատութենէ անտի են. զորս պարտ է ըմբերանել որք զամենայն տունս կործանեն, եւ ուսուցանեն զոր չէ արժան, վասն զօշաքաղութեան:» Տիտոս 3:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Յառնէ հերձուածողէ, յետ մի անգամ եւ երկիցս խրատելոյ, հրաժարեսջիր.» Հռոմեացիներ 16:17–18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, գիտել զայնպիսիսն որ հերձուածս եւ գայթակղութիւնս առնիցեն արտաքոյ վարդապետութեանն զոր դուքն ուսարուք. եւ խորշեցարուք ի նոցանէ: Զի այնպիսիքն Տեառն մերում Քրիստոսի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց որովայնին. եւ քաղցրաբանութեամբ եւ օրհնութեամբ պատրեն զսիրտս անմեղաց:» Ա Տիմոթեոս 5:20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Իսկ որ մեղանչեննն՝ առաջի ամենեցուն յանդիմանեա, զի եւ այլքն երկիցեն:» Բ Հովհաննես 10–11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եթէ ոք գայցէ առ ձեզ եւ զվարդապետութիւնս զայս ոչ ունիցի, մի՛ ընդունիցիք զնա ի տուն, եւ մի՛ ողջոյն տայցէք նմա: Որ ասացէ նմա Ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարաց գործոց նորա:» Եփեսացիներ 5:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ մի՛ կցորդ լինիք անպտղութեան գործոցն խաւարի, այլ մանաւանդ յանդիմանեցէք:» Գաղատացիներ 2:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ յորժամ եկն Կեփաս յԱնտիոք, ընդդէմ դարձայ նորա, քանզի գոգ իբրեւ ստգտեալ իմն էր:» Փիլիպպեցիներ 3:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ եղերուք ի շանց անտի, զգոյշ եղերուք ի չար մշակաց անտի, զգոյշ եղերուք ի կրճատութենէ անտի:» Պողիկարպոս, Առ փիլիպպեցիս 7 (ANF 1) «ով չի դավանում, որ Հիսուս Քրիստոսը եկել է մարմնով, նեռ է...» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

23 Բ Կորնթացիներ 10:4–5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «(Զի զէն զինուորութեան մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յԱստուծոյ առ ի քակելոյ զամուրս.) զխորհուրդս քակեմք, զամենայն բարձրութիւն հպարտացեալ ի վերայ գիտութեանն Աստուծոյ...» Եփեսացիներ 6:11–17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զգեցարուք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից Սատանայի: Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնոյ եւ ընդ արեան, այլ ընդ իշխանութիւնս եւ ընդ պետութիւնս եւ ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսորիկ, ընդ այսս չարութեան որ ի ներքոյ երկնից: Վասն այսորիկ առէք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք ի դիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութեան: Եւ իբրեւ զամենայն ինչ կատարիցէք, հաստատուն կացէք, զտեղի կալջիք, պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ, եւ զգեցեալ զզրահն արդարութեան, եւ ագուցեալ զոտս պատրաստութեամբ աւետարանին խաղաղութեան: Եւ ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն հաւատոց, որով կարող լինիջիք զամենայն նետս մուխս չարին շիջուցանել: Եւ առէք զսաղաւարտն փրկութեան եւ զսուսեր Հոգւոյն, որ է բանն Աստուծոյ.» Եբրայեցիներ 4:12 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի կենդանի է բանն Աստուծոյ եւ ազդող եւ հատու քան զամենայն սուր երկսայրի, եւ անցանէ մինչեւ ցորոշումն շնչոյ եւ ոգւոյ եւ յօդից, եւ ուղղոյ, եւ քննիչ է մտաց եւ խորհրդոց սրտից.» Երեմիա 1:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «ահա կացուցի զքեզ այսօր ի վերայ ազգաց եւ թագաւորութեանց խլել եւ բրել, կորուսանել եւ յատակել, շինել եւ տնկել:» Երեմիա 23:29 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ո՞չ ապաքէն բանք իմ իբրեւ զհուր են, ասէ Տէր, եւ իբրեւ զմուրճ որ հատանէ

զվէմ:» Ծննդոց 3:4–5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ասէ օձն ցկինն. Ոչ եթէ մահու մեռանիցիք: Զի գիտէր Աստուած թէ յորում աւուր ուտիցէք ի նմանէ, բանայցեն աչք ձեր, եւ լինիցիք իբրեւ զաստուածս՝ ճանաչել զբարի եւ զչար:» Հովհաննես 8:44 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Դուք ի հօրէ ի Սատանայէ էք, եւ զցանկութիւնս հօրն ձերոյ կամիք առնել. զի նա մարդասպան էր ի սկզբանէ, եւ ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն ի նմա. յորժամ խօսիցի սուտ, յիւրոց անտի խօսի. զի սուտ է եւ հայր նորա:» Մատթեոս 23:34–35 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս եւ իմաստունս եւ դպիրս, եւ ի նոցանէ սպանանիցէք եւ ի խաչ հանիցէք, եւ ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր, եւ հալածիցէք ի քաղաքէ ի քաղաք: Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յարենէն Աբելի արդարոյ մինչեւ ցարիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաքեայ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին եւ սեղանոյ:» Ղուկաս 11:49–51 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այնորիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ ասաց. Առաքեցից ի նոսա մարգարէս եւ առաքեալս, եւ ի նոցանէ սպանանիցեն եւ հալածիցեն: Զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մարգարէից հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէդ յայդմանէ, յարենէն Աբելի մինչեւ ցարիւնն Զաքարեայ կորուսելոյ ընդ սեղանն եւ ընդ տաճարն. այո, ասեմ ձեզ, խնդրեսցի յազգէդ յայդմանէ:»

24 Բ Կորնթացիներ 11:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ չեն ինչ զարմանք, քանզի եւ ինքն Սատանայ կերպարանի ի հրեշտակ լուսոյ:» Բ Կորնթացիներ 11:15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ոչինչ է մեծ թէ եւ պաշտօնեայք նորա կերպարանին իբրեւ զպաշտօնեայք արդարութեան. որոց կատարածն եղիցի ըստ գործոց իւրեանց:» Աթանաս, Անտոնիոսի վարքը 25, 35–36 (NPNF2 4). դևերը «ընդունում են վանականների կերպարանք և կեղծում սուրբ մարդկանց խոսքը» (թարգմանված է NPNF2 4-ի անգլերեն թարգմանությունից). և ճշմարիտ տեսիլքի մասին՝ «դրա փոխարեն գալիս է անասելի ուրախություն, զվարթություն, քաջություն, նորոգված ուժ, մտքի խաղաղություն» (թարգմանված է NPNF2 4-ի անգլերեն թարգմանությունից). չար ոգիների մասին՝ «վախ սրտում, մտքի խռովություն և շփոթություն, հուսահատություն»: (թարգմանված է NPNF2 4-ի անգլերեն թարգմանությունից)

25 Մատթեոս 24:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զի բազումք գայցեն յանուն իմ եւ ասիցեն թէ՝ Ես եմ Քրիստոսն, եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն:» Մատթեոս 24:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն եւ զբազումս մոլորեցուսցեն:» Մատթեոս 24:24 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք, եւ տացեն նշանս մեծամեծս եւ արուեստս, մինչեւ մոլորեցուցանել, թէ հնար ինչ իցէ, եւ զընտրեալսն:» Հայտնություն 12:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ անկաւ վիշապն մեծ, օձն առաջին, որ անուանեալ կոչի Բէեղզեբուղ եւ Սատանայ որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս երկրի. եւ հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան:» Բ Թեսաղոնիկեցիներ 2:9–10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «որոյ գալուստն ըստ ազդեցութեան Սատանայի է ամենայն զօրութեամբ եւ նշանօք եւ արուեստիւք ստովք, եւ ամենայն պատրանօք անիրաւութեան ի վերայ կորուսելոցն. փոխանակ զի զսէրն ճշմարտութեան ոչ ընկալան, զի ապրեսցին. եւ վասն այնորիկ առաքեսցէ նոցա Աստուած ազդեցութիւն մոլորութեան հաւատալ նոցա ստութեանն.» Ա Տիմոթեոս 4:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի ժամանակս

յետինս քակեսցին ոմանք ի հաւատոցն, եւ հայեսցին յայսս մոլորութեան եւ ի վարդապետութիւնս դիւաց,»

26 Մատթեոս 28:18–20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ. Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս եւ յերկրի. որպէս առաքեաց զիս Հայր, եւ ես առաքեմ զձեզ: Գնացէք այսուհետեւ, աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչեւ ի կատարած աշխարհի:» Մարկոս 16:15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...Երթայք յաշխարհ ամենայն, եւ քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց:» Ղուկաս 24:46–48 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ասէ ցնոսա թէ՝ Այսպէս պարտ էր չարչարել Քրիստոսի, եւ յառնել ի մեռելոց յաւուր երրորդի. եւ քարոզել յանուն նորա ապաշխարութիւն եւ թողութիւն մեղաց յամենայն ազգս՝ սկսեալ յԵրուսաղեմէ: Եւ դուք էք վկայք այսոցիկ:» Գործք Առաքելոց 1:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «այլ առջիք զօրութիւն ի հասանել Հոգւոյն Սրբոյ ի վերայ ձեր. եւ եղիջիք ինձ վկայք յԵրուսաղէմ եւ յամենայն Հրէաստանի եւ ի Սամարիա եւ մինչեւ ի ծագս երկրի:» Մատթեոս 24:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց, եւ ապա եկեսցէ կատարած:» Հռոմեացիներ 10:14–18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Իսկ զիա՞րդ կարդասցեն յոր ոչն հաւատացին. կամ զիա՞րդ հաւատասցեն որում ոչն լուան. կամ զիա՞րդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ. կամ զիա՞րդ քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին. որպէս եւ գրեալ է. Իբրեւ զի՛ գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղաղութեան եւ աւետարանչացն բարութեան: Այլ ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն աւետարանին. Եսայի աղաղակէ. Տէր, ո՞ հաւատաց լրոյ մերում: Ապա ուրեմն հաւատք ի լսելոյ են, եւ լուր ի բանէն Քրիստոսի: Այլ ասեմ. Միթէ ո՞չ լուան. մանաւանդ զի՝ Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, եւ ընդ ծագս տիեզերաց՝ խօսք նոցա:» Հայտնություն 14:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տեսի այլ հրեշտակ թռուցեալ ի մէջ երկնից. եւ ունէր աւետիս յաւիտենական աւետարանել ամենայն ազգաց եւ լեզուաց որ բնակեալ են յերկրի:» Եվսեբիոս, Եկեղեցական պատմություն III.1 (NPNF2 1) «Ըստ ավանդության՝ Պարթևստանը Թովմասին բաժին ընկավ որպես նրա վաստակի ասպարեզ, Սկյութիան՝ Անդրեասին, իսկ Ասիան՝ Հովհաննեսին...» (թարգմանված է NPNF2 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Տերտուղիանոս, Ջատագովություն 37 (ANF 3) «Մենք երեկվա մարդիկ ենք, և արդեն լցրել ենք ձեր մեջ ամեն տեղ...» (թարգմանված է ANF 3-ի անգլերեն թարգմանությունից)

27 Գործք Առաքելոց 2:42 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ էին հանապազորդեալք վարդապետութեան առաքելոցն եւ հաղորդութեան եւ բեկանելոյ հացին եւ աղօթից:» Բ Թեսաղոնիկեցիներ 2:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այսուհետեւ, եղբարք, հաստատուն կացէք եւ պինդ կալարուք զաւանդութիւնսն զոր ուսարուք, եթէ՛ բանիւ եւ եթէ՛ թղթով մերով:» Ա Կորնթացիներ 11:2 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Գովեմ զձեզ զի զամենայն ինչ զիս յիշէք, եւ որպէս աւանդեցի ձեզ, զաւանդութիւնսն ունիցիք:» Ա Կորնթացիներ 15:1–4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ցուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ, զոր եւ ընկալարուք, յոր եւ հաստատեալդ էք. որով ապրեցէքն, որով բանիւ աւետարանեցի թէ

ունիցիք. բայց եթէ ի զուր ինչ հաւատացէք: Զի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝ զոր եւ եսն ընկալայ, եթէ Քրիստոս մեռաւ վասն մեղաց մերոց ըստ գրոց, եւ զի թաղեցաւ, թէ՝ եւ յարեաւ յաւուր երրորդի ըստ գրոց.» Հուդա 3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Սիրելիք, զամենայն փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց փրկութեանն, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ, եւ աղաչել զի ճգնիցիք ի վերայ հաւատոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց:» Ա Թեսաղոնիկեցիներ 5:21 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զամենայն ինչ փորձեցէք, զբարին ընկալարուք:»

28 Մարկոս 7:7–8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զուր պաշտեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիւնս զմարդկան պատուիրեալս: Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ, ունիք զմարդկան աւանդութիւն:» Մարկոս 7:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցէք, եւ բազում ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առնէք:» Մատթեոս 15:9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զուր պաշտեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրեալս:» Եսայի 29:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ասէ Տէր. Մերձ է առ իս ժողովուրդս այս բերանով իւրով, եւ շրթամբք իւրեանց պատուեն զիս. եւ սրտիւք իւրեանց հեռացեալ մեկուսի են յինէն. զուր պաշտեն զիս, ուսուցանեն զպատուէրս մարդկան եւ զվարդապետութիւնս:» Կողոսացիներ 2:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ լերուք մի՛ ոք իցէ որ զձեզ կողոպտիցէ ճարտարմտութեամբ եւ սնոտի խաբէութեամբ, որք ըստ մարդկան աւանդութեան եւ ըստ տարերց աշխարհիս, եւ ոչ ըստ Յիսուսի Քրիստոսի.» Կողոսացիներ 2:20–22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եթէ մեռարուք ընդ Քրիստոսի ի տարերց աշխարհիս, զի՞ եւս իբրեւ զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնաւորիք. մի՛ մերձենար, մի՛ ճաշակեր, մի՛ հուպ լինիր. որ է ամենայն ինչ ի պէտս ապականութեան, ըստ պատուիրանաց եւ վարդապետութեան մարդկան,» Տիտոս 1:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ մի՛ հայեսցին ի Հրէական առասպելս, եւ ի պատուէրս մարդկան զառածելոցն ի ճշմարտութենէ:» Տերտուղիանոս, Կույսերի քողարկման մասին 1 (ANF 4) «Բայց մեր Տեր Քրիստոսն Իրեն անվանել է Ճշմարտություն, և ոչ թե Սովորություն:» (թարգմանված է ANF 4-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կիպրիանոս, Թուղթ 73.9 (ANF 5. Oxford 74) «...որովհետև առանց ճշմարտության սովորությունը մոլորության հնությունն է:» (թարգմանված է ANF 5-ի անգլերեն թարգմանությունից) Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների III.4.1–2 «Ուրեմն, քանի որ այսպիսի ապացույցներ ունենք, հարկ չկա ուրիշների մոտ որոնել ճշմարտությունը, որը հեշտ է ստանալ Եկեղեցուց... Այսպիսով, առաքյալների այդ հին ավանդության շնորհիվ նրանք թույլ չեն տալիս, որ իրենց միտքը որևէ բան ընկալի այդ ուսուցիչների այլանդակ խոսքերից [ներշնչված վարդապետություններից]...» (թարգմանված է անգլերենից) Վիկենտիոս Լերինացի, *Commonitorium* 2 (NPNF2 11) «մենք պահում ենք այն հավատը, որին հավատացել են ամենուրեք, միշտ և բոլորը:» (թարգմանված է NPNF2 11-ի անգլերեն թարգմանությունից)

29 Ա Տիմոթեոս 4:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի ժամանակս յետինս քակեսցին ոմանք ի հաւատոցն, եւ հայեսցին յայսս մոլորութեան եւ ի վարդապետութիւնս դիւաց,» Ա Տիմոթեոս 4:2–3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «կեղծաւորութեամբ ստաբանք, խարեալք իւրեանց խղճիւն մտաց. որ արգելուցուն

յամուսնանալոյ, եւ մեկնիցեն ի կերակրոց զոր Աստուած հաստատեաց ի վայելել հաւատացելոց, եւ ոյք հասեալ իցեն ի ճշմարտութեանն վերայ:» Հակոբոս 3:15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ոչ է իմաստութիւնս այս իջեալ ի վերուստ, այլ՝ երկրաւոր, շնչաւոր եւ դիւական:» Բ Կորնթացիներ 11:3–4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Բայց երկնչիմ, գուցէ որպէս օձն խաբեաց զԵւա խորամանկութեամբ իւրով, ապականեսցին միտք ձեր ի միամտութենէն որ ի Քրիստոս: Զի եթէ որ գալոցն իցէ այլ Քրիստոս քարոզիցէ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք զոր ոչ առէք, կամ աւետարան օտար զոր ոչ ընկալարուք, բարւոք անսայիք նոցա:»

30 Հովհաննես 17:21 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «զի ամենեքին մի իցեն, որպէս դու, Հայր, յիս, եւ ես ի քեզ, զի եւ նոքա ի մեզ իցեն. զի եւ աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս:» Հովհաննես 17:20–23 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ եւ վասն ամենայն հաւտացելոց բանիւն նոցա յիս. զի ամենեքին մի իցեն, որպէս դու, Հայր, յիս, եւ ես ի քեզ, զի եւ նոքա ի մեզ իցեն. զի եւ աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս: Եւ ես զփառն զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա, զի իցեն մի, որպէս եւ մեք մի եմք: Ես ի նոսա, եւ դու յիս, զի եղիցին կատարեալք ի մի. եւ գիտասցէ աշխարհ եթէ դու առաքեցեր զիս. եւ սիրեցի զնոսա, որպէս դու զիս սիրեցեր:» Եփեսացիներ 4:3–6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «փութալ պահել զմիաբանութիւն Հոգւոյն յօդիւ խաղաղութեան: Մի մարմին եւ մի հոգի, որպէս եւ կոչեցարուք ի մի յոյս կոչման ձերոյ. մի է Տէր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն. մի Աստուած եւ Հայր ամենեցուն, որ ի վերայ ամենայնի եւ ընդ ամենեսին եւ յամենեսին ի մեզ:» Եփեսացիներ 4:13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «մինչեւ հասցուք ամենեքեան ի մի միաբանութիւն հաւատոց եւ գիտութեան Որդւոյն Աստուծոյ, յայր կատարեալ ի չափ հասակի կատարմանն Քրիստոսի:» Ա Կորնթացիներ 1:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, անուամբն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. զի զնոյն բան ունիցիք ամենեքեան, եւ մի՛ իցեն ի ձեզ հերձուածք. քանզի էիք հաստատեալք ի նոյն միտս եւ ի նոյն հանճար:» Հռոմեացիներ 12:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «նոյնպէս եւ բազումքս մի մարմին եմք ի Քրիստոս, այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք:» Կողոսացիներ 3:14–15 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն՝ որ է զօդ կատարմանն. եւ խաղաղութիւնն Քրիստոսի հաստատեսցի ի սիրտս ձեր, յոր եւ կոչեցարուքն միով մարմնով. եւ գոհացողք լինիջիք:» Սաղմոս 132:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի՛ բարի կամ զի՛ վայելուչ, զի բնակեն եղբարք ի միասին:» Կղեմեսի Ա թուղթ 46 (ANF 1) «Ինչո՞ւ են ձեր մեջ վեճեր, խռովություններ, բաժանումներ, հերձվածներ և պատերազմներ:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Իգնատիոս, Առ եփեսացիս 4–5 «Ուրեմն օգտակար է, որ ապրեք անարատ միության մեջ, որպեսզի այդպես միշտ վայելեք հաղորդություն Աստծո հետ: ... որքա՜ն առավել եմ երանելի համարում ձեզ, որ այնպես եք միացած նրան, ինչպես Եկեղեցին՝ Հիսուս Քրիստոսին, և ինչպես Հիսուս Քրիստոսը՝ Հորը, որպեսզի այդպես ամեն բան համաձայնի միության մեջ:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից). Առ փիլադելփիացիս 3 «Եթե որևէ մեկը հետևի նրան, ով Եկեղեցում հերձված է առաջացնում, չի ժառանգի Աստծո արքայությունը:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Կիպրիանոս, Եկեղեցու միության մասին 5–6 «Եվ այս միությունը մենք պետք է հաստատապես պահենք և

պաշտպանենք, մանավանդ մենք՝ եպիսկոպոսներս, որ նախագահում ենք Եկեղեցում, որպեսզի ապացուցենք նաև, որ եպիսկոպոսությունն ինքնին մեկ է և անբաժանելի: ... Այլևս չի կարող Աստծուն Հայր ունենալ նա, ով Եկեղեցին մայր չունի:» (թարգմանված է անգլերենից)

31 Մատթեոս 24:21 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղեւ ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչեւ ցայժմ, եւ ոչ այլ լիցի:» Մատթեոս 24:22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապրէր ամենայն մարմին. բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ:» Մատթեոս 24:29 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ արեգակն խաւարեսցի, եւ լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր, եւ աստեղք անկցին յերկնից, եւ զօրութիւնք երկնից շարժեսցին:» Մարկոս 13:19–20 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց, որպիսի ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց մինչեւ ցայժմ, եւ մի՛ այլ լիցի: Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուածոյ զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ:» Դանիել 12:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ի ժամանակին յայնմիկ յարիցէ Միքայէլ իշխան մեծ, որ կայ ի վերայ որդւոց ժողովրդեան քո. եւ եղիցի ժամանակ նեղութեան, նեղութիւն՝ որպիսի ոչ եղեւ յորմէ հետէ եղեւ ազգ ի վերայ երկրի մինչեւ ի ժամանակն յայն. եւ ի ժամանակին յայնմիկ ապրեսցի ժողովուրդ քո, ամենայն որ գտցի գրեալ ի դպրութեան:» Դանիել 7:21–25 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Տեսանէի, եւ եղջեւրն այն տայր պատերազմ ընդ սուրբս, եւ զօրանայր ի վերայ նոցա, մինչեւ եկն Հինաւուրցն, եւ ետ իրաւունս սրբոց Բարձրելոյն. ժամանակ եհաս, եւ զարքայութիւնն սուրբք ըմբռնեցին: Եւ ասէ. Գազանն չորրորդ՝ թագաւորութիւն չորրորդ կացցէ յերկրի, որ առաւել իցէ քան զամենայն թագաւորութիւնս, եւ կերիցէ զամենայն երկիր, եւ կոխիցէ եւ հարցէ զնա: Եւ տասն եղջեւրք նորա տասն թագաւորք յարիցեն. եւ զկնի նոցա յարիցէ այլ, որ առաւել իցէ չարեօք քան զամենայն առաջինսն, եւ երիս թագաւորս խոնարհեցուսցէ. եւ բանս առ Բարձրեալն խօսիցի, եւ զսուրբս Բարձրելոյն մոլորեցուսցէ, եւ կարծեսցէ զժամանակս եւ զօրէնս փոփոխել. եւ տացի ի ձեռս նորա մինչեւ ի ժամանակ, եւ ի ժամանակս, եւ ի կէս ժամանակաց:» Հայտնություն 7:14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ես ասացի ցնա. Տէր, դու գիտես: Եւ ասէ ցիս. Սոքա են որ գան ի վշտաց մեծաց, եւ լուացին զարկանելիս իւրեանց եւ սպիտակացուցին արեամբ Գառինն:» Հայտնություն 13:7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ ամենայն ազգաց եւ լեզուաց եւ ժողովրդոց:» Դիդախե 16 (ANF 7) «Արթո՛ւն կացեք ձեր կյանքի համար ... պատրա՛ստ եղեք, որովհետև չգիտեք այն ժամը, երբ գալիս է մեր Տերը:» (թարգմանված է ANF 7-ի անգլերեն թարգմանությունից) Բառնաբասի թուղթ 4 «Վերջին գայթակղությունը (կամ վտանգի աղբյուրը) մոտենում է, որի մասին գրված է, ինչպես ասում է Ենովքը...» (թարգմանված է անգլերենից). Կյուրեղ Երուսաղեմացի, Կատեխետիկ ճառեր 15 «Ո՞վ է, ուրեմն, այն երանելի մարդը, որ այն ժամանակ բարեպաշտությամբ վկայություն պիտի տա Քրիստոսի համար: ... Որովհետև մինչև այժմ Նահատակները մաքառել են միայն մարդկանց հետ, իսկ Նեռի ժամանակ նրանք պիտի մարտնչեն անձամբ Սատանայի դեմ:» (թարգմանված է անգլերենից)

32 Տե՛ս ծանոթագրություն 7:

33 Ա Հովհաննես 2:18 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Որդեակք, յետին ժամանակ է, եւ որպէս լուարուք եթէ Նեռն գալոց է, եւ արդէն իսկ նեռինք բազումք եկեալ են...» Ա Հովհաննես 2:22 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Իսկ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն. նա իսկ է Նեռն, որ ուրանայ զՀայր եւ զՈրդի:» Ա Հովհաննես 4:3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ամենայն հոգի որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ՝ չէ նա յԱստուծոյ, եւ այս Նեռինն է, զորմէ լուարուք եթէ գալոց է, եւ արդէն իսկ յաշխարհի է:» Բ Հովհաննես 7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի բազում մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ. որ ոք ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս եկեալ մարմնով, նա մոլորեցուցիչ է եւ Նեռն:» Բ Թեսաղոնիկեցիներ 2:3–10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ եւ մի՛ իւիք իրօք. զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ ապստամբութիւնն, եւ յայտնեսցի մարդն անօրէնութեան, որդին կորստեան, հակառակորդն հպարտացեալ ի վերայ ամենայնի որ անուանեալ իցէ Աստուած կամ պաշտօն, մինչեւ նստել նմա ի տաճարին Աստուծոյ, եւ ցուցանել զանձն թէ Աստուած իցէ: Ո՞չ յիշիցէք զի մինչ առ ձեզն իսկ էի, ասէի զայս: Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն որ ունին, յայտնել նմա յիւրում ժամանակի: Զի խորհուրդն անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ. բայց յայնժամ՝ մինչ ի միջոյ բարձցի որ այժմ ունի: Եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն. զոր Տէր Յիսուս սատակեսցէ հոգւով բերանոյ իւրոյ, եւ խափանեսցէ յայտնութեամբ գալստեանն իւրոյ. որոյ գալուստն ըստ ազդեցութեան Սատանայի է ամենայն զօրութեամբ եւ նշանօք եւ արուեստիւք ստովք, եւ ամենայն պատրանօք անիրաւութեան ի վերայ կորուսելոցն. փոխանակ զի զսէրն ճշմարտութեան ոչ ընկալան, զի ապրեսցին...» Հայտնություն 12:18–13:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ կաց ի վերայ աւազոյ ծովու: Եւ տեսի զի ելանէր ի ծովէն գազան, եւ ունէր գլուխս եւթն եւ եղջերս տասն, եւ ի վերայ եղջերաց նորա տասն խոյր, եւ ի վերայ գլխոյ նորա անուն հայհոյութեան: Եւ գազանն զոր տեսի նման ընձու, եւ ոտք նորա իբրեւ զարջու, եւ բերան նորա որպէս զառիւծու. եւ ետ նմա վիշապն զզօրութիւն իւր եւ զաթոռ իւր եւ զիշխանութիւն մեծ: Եւ մի ի գլխոց նորա վիրաւորեալ էր ի մահ. եւ վէր մահուան նորա ողջանայր. եւ զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գազանն, զի ետ նմա վիշապն զթագաւորութիւն իւր: Եւ երկիր պագին վիշապին որ ետ զիշխանութիւնն գազանին, եւ ասէին. Ո՞վ իցէ նման գազանիս. կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ դմա: Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս եւ զհայհոյութիւն. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն զամիսս քառասուն եւ երկու: Եւ եբաց զբերան իւր հայհոյութեամբ առ Աստուած, եւ հայհոյեաց զանուն նորա եւ զխորանն նորա, եւ զերկնային խորանն: Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ ամենայն ազգաց եւ լեզուաց եւ ժողովրդոց: Զի երկիր պագցեն նմա ամենայն որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի. որոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա ի դպրութիւն կենաց Գառինն զենլոյ ի սկզբանէ աշխարհի:» Հայտնություն 17:12–14 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ տասն եղջերն զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են, որոց չեւ եւս է առեալ զթագաւորութիւն, այլ առնուն եւ կան իշխանք ի մի ժամ. եւ առնուն նոքա զիշխանութիւն ընդ գազանին: Սոքա մի կամս ունին, եւ զզօրութիւն եւ զիշխանութիւն գազանին տան: Եւ ընդ Գառինն պատերազմին, եւ Գառնն յաղթէ նոցա. զի Տէր է նոցա եւ Թագաւոր թագաւորաց, եւ որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են, ընտրեալք եւ հաւատացեալք:» Դանիել 7:8 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պշուցեալ հայէի ընդ եղջերս նորա. եւ ահա այլ եղջեր փոքրիկ ելանէր ի մէջ նոցա, եւ երեք եղջերք յառաջնոցն ի բաց խլէին յերեսաց նորա, եւ ահա աչք իբրեւ զաչս

մարդոյ յեղջերն յայնմիկ, եւ բերան որ խօսէր զմեծամեծս:» Դանիել 7:25 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ բանս առ Բարձրեալն խօսիցի, եւ զսուրբս Բարձրելոյն մոլորեցուսցէ, եւ կարծեսցէ զժամանակս եւ զօրէնս փոփոխել. եւ տացի ի ձեռս նորա մինչեւ ի ժամանակ, եւ ի ժամանակս, եւ ի կէս ժամանակաց:» Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների V.25.1 (ANF 1). Նեռը, «լինելով ուրացող և ավազակ, ձգտում է, որ իրեն երկրպագեն որպես Աստծո» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից). V.30.2–3 «...թող սպասեն նախ թագավորության բաժանմանը տասի. ապա, երբ այդ թագավորները թագավորեն և սկսեն կարգավորել իրենց գործերը և ընդարձակել իրենց թագավորությունը, [թող սովորեն] ճանաչել, որ նա, ով պիտի գա՝ թագավորությունն իր համար պահանջելով, և պիտի ահաբեկի այն մարդկանց, որոնց մասին խոսում էինք, ունենալով վերոհիշյալ թիվը պարունակող անուն, ճշմարտապես ավերածության պղծությունն է: ... Ուրեմն ավելի ստույգ է և պակաս վտանգավոր սպասել մարգարեության կատարմանը, քան ենթադրություններ անել և որոնել ինչ-ինչ անուններ, որ կարող են ներկայանալ...» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Հիպողիտոս, Քրիստոսի և Նեռի մասին «Արդ, ինչպես մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսը, որ նաև Աստված է, մարգարեացվեց առյուծի կերպարանքով՝ Իր թագավորական արժանապատվության և փառքի պատճառով, նույն կերպ Գրքերը նախապես Նեռի մասին էլ են խոսել որպես առյուծի:» (թարգմանված է անգլերենից) Կյուրեղ Երուսաղեմացի, Կատեխետիկ ճառեր 15.12 (NPNF2 7) «Միասին պիտի ելնեն հռոմեացիների տասը թագավորներ ... և նրանցից հետո՝ տասնմեկերորդը՝ Նեռը:» (թարգմանված է NPNF2 7-ի անգլերեն թարգմանությունից)

34 Գաղատացիներ 1:6–9 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զարմանամ զի այդպէս վաղվաղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ ի շնորհսն Քրիստոսի յայլ աւետարան. որ ոչ գոյ այլ, բայց եթէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ, եւ կամիցին շրջել զաւետարանն Քրիստոսի: Այլ թէ մեք կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ, նզովեալ լիցի: Որպէս յառաջագոյնն ասացաք, եւ արդ դարձեալ ասեմ. Եթէ ոք աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան զոր առէքն, նզովեալ լիցի:» (մեջբերված է տեքստում): Բ Կորնթացիներ 11:4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի եթէ որ գալոցն իցէ այլ Քրիստոս քարոզիցէ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք զոր ոչ առէք, կամ աւետարան օտար զոր ոչ ընկալարուք, բարւոք անսայիք նոցա:» Ա Կորնթացիներ 4:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զայս, եղբարք, առակեցի յանձն իմ եւ յԱպողոս վասն ձեր. զի ի մէնջ ուսջիք մի՛ ինչ առաւել քան զգրեալսն իմանալ, զի մի՛ այր քան զընկեր հպարտանայցէք ի վերայ ընկերին:» Ա Կորնթացիներ 15:1–4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ցուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ, զոր եւ ընկալարուք, յոր եւ հաստատեալք էք. որով ապրեցէքն, որով բանիւ աւետարանեցի թէ ունիցիք. բայց եթէ ի զուր ինչ հաւատացէք: Զի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝ զոր եւ եսն ընկալայ, եթէ Քրիստոս մեռաւ վասն մեղաց մերոց ըստ գրոց, եւ զի թաղեցաւ, թէ՝ եւ յարեաւ յաւուր երրորդի ըստ գրոց.» Հուդա 3 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Սիրելիք, զամենայն փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց փրկութեանն, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ, եւ աղաչել զի ճգնիցիք ի վերայ հաւատոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց:» Երկրորդ Օրինաց 4:2 (Գրաբար

Աստվածաշունչ) «Մ՛ի յաւելուցուք ինչ ի բանն զոր ես պատուիրեմ ձեզ, եւ մի՛ հատանիցէք ի նմանէ. պահեսջիք զպատուիրանս Տեառն Աստուծոյ մերոյ զոր ես պատուիրեմ ձեզ:» Երկրորդ Օրինաց 12:32 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ամենայն բանի զոր ես պատուիրեմ քեզ այսօր՝ զգուշանայցես առնելոյ, մի՛ յաւելուցուս ի նա եւ մի՛ հատանիցես ի նմանէ:» Առակներ 30:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Մի՛ յաւելուցուս ի բանս նորա, զի մի՛ յանդիմանեսցէ զքեզ, եւ սուտ լինիցիս:» Հայտնություն 22:18–19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վկայեմ եւ ես ամենայնի որ լսէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսմիկ, թէ ոք յաւելցէ ի սա, յաւելցէ Աստուած ի վերայ նորա զեւթն հարուածսն գրեալս ի գիրս յայս: Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ի բանից մարգարէութեան գրոյս այսմիկ, պակասեցուսցէ եւ հատցէ Աստուած զբաժին նորա ի ծառոյն կենաց եւ ի քաղաքէն սրբոյ, որ գրեալ է ի գիրս յայս:» Իրենեոս, Ընդդեմ հերձվածների I.10.1–2 «Ինչպես արդեն նշեցի, Եկեղեցին, ընդունելով այս քարոզությունը և այս հավատը, թեև սփռված է ամբողջ աշխարհով մեկ, սակայն, իբրև թե մեկ տուն բնակեցնելով, խնամքով պահպանում է այն: ... Որովհետև, թեև աշխարհի լեզուներն աննման են, սակայն ավանդության իմաստը մեկ է և նույնը:» (թարգմանված է անգլերենից) III.1.1 «Մեր փրկության ծրագիրը մենք ուրիշ ոչ ոքից չենք սովորել, քան նրանցից, որոնց միջոցով Ավետարանը հասել է մեզ...» (թարգմանված է անգլերենից) Տերտուղիանոս, *De praescriptione haereticorum* 21 (ANF 3) «ամեն վարդապետություն, որ համաձայն է առաքելական եկեղեցիներին՝ հավատի այդ կաղապարներին և սկզբնաղբյուրներին, պետք է համարվի ճշմարտություն...» (թարգմանված է ANF 3-ի անգլերեն թարգմանությունից) Պողիկարպոս, Առ փիլիպպեցիս 7 «Ուստի, թողնելով շատերի ունայնությունը և նրանց սուտ վարդապետությունները, վերադառնանք այն խոսքին, որ մեզ ավանդվել է սկզբից...» (թարգմանված է անգլերենից) Վիկենտիոս Լերինացի, *Commonitorium* 8–9 (NPNF2 11), Գաղատացիներ 1:8-ի վերաբերյալ՝ «...առաքյալը, գործադրելով իր պաշտոնի իշխանությունը, իր վճիռն արձակեց ծայրահեղ խստությամբ. „Թեև մենք, — ասում է նա, — կամ հրեշտակ երկնքից ձեզ ավետարանի այլ Ավետարան, քան այն, որ մենք ձեզ ավետարանեցինք, նզովյալ լինի“: ... Ուրեմն կաթողիկե քրիստոնյաներին որևէ վարդապետություն քարոզել այլ, քան այն, ինչ նրանք ընդունել են, երբեք թույլատրելի չի եղել, երբեք թույլատրելի չէ, երբեք թույլատրելի չի լինի. և նզովել նրանց, ովքեր քարոզում են որևէ բան այլ, քան այն, ինչ մեկ անգամ ընդունվել է, միշտ պարտք է եղել, միշտ պարտք է, միշտ պարտք կլինի:» (թարգմանված է NPNF2 11-ի անգլերեն թարգմանությունից)

35 Հռոմեացիներ 1:1 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Պաւղոս, ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի, կոչեցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն Աստուծոյ.» Գաղատացիներ 1:10 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Արդ մարդկա՞ն հաճոյ լինիցիմ, թէ՝ Աստուծոյ. կամ խնդրիցեմ մարդկա՞ն հաճոյ լինել. եթէ տակաւին մարդկան հաճոյ լինէի, ապա Քրիստոսի ծառայ ոչ էի:» Բ Կորնթացիներ 4:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի ոչ եթէ զանձինս քարոզեմք, այլ զՅիսուս Քրիստոս զՏէր, եւ զմեզ ծառայս ձեզ վասն Քրիստոսի:» Գործք Առաքելոց 20:28 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զգոյշ կացէք անձանց եւ ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով:»

36 Ա Կորնթացիներ 1:12–13 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «...Ես Պաւղոսեան եմ, եւ մեւսն եթէ՝ Ես Ապողոսեան, եւ մեւսն եթէ՝ Ես Կեփայեան. եւ մեւսն եթէ՝ Ես Քրիստոսեան: Իսկ արդ բաժանեա՞լ ինչ իցէ Քրիստոս. միթէ Պաւղո՞ս ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր, կամ յանուն Պաւղոսի՞ մկրտեցարուք:» Ա Կորնթացիներ 3:3–7 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ուր եւ արդ են իսկ ի ձեզ հեռ եւ նախանձ, ո՞չ ապաքէն մարմնաւոր էք եւ ըստ մարդկան գնայք: Յորժամ ասէ ոք ի ձէնջ. Ես Պաւղոսեան եմ, եւ մեւսն եթէ՝ Ես Ապողոսեան, ո՞չ մարդիկ էք. իսկ արդ ո՞վ է Պաւղոսն կամ ո՞վ Ապողոս. պաշտօնեայք՝ որովք հաւատացէքն, եւ իւրաքանչիւր որպէս եւ Տէր ետ: Ես տնկեցի, Ապողոս ջուր ետ, այլ Աստուած աճեցոյց: Այսուհետեւ ոչ այն ինչ ոք է որ տնկեացն, եւ ոչ այն՝ որ զջուրն ետ, այլ որ աճեցոյցն՝ Աստուած:» Հովհաննես 10:16 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Նա եւ այլ եւս ոչխարք են իմ որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զայնս եւս պարտ է ինձ ածել այսր, եւ ձայնի իմում լուիցեն, եւ եղիցին մի հօտ եւ մի հովիւ:» Եփեսացիներ 2:14–19 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի նա է խաղաղութիւն մեր որ արար զերկոսեան մի, եւ զմիջնորմն ցանկոյն քակեաց, զթշնամութիւն ի մարմնի իւրում. եւ զօրէնս պատուիրանացն հրամանօքն՝ խափանեաց. զի զերկոսին հաստատեսցէ ինքեամբ ի մի նոր մարդ, եւ արասցէ խաղաղութիւն. եւ հաշտեցուսցէ զերկոսին միով մարմնով ընդ Աստուծոյ խաչիւն իւրով. քանզի սպան զթշնամութիւն յանձին իւրում: Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն ձեզ հեռաւորաց, եւ խաղաղութիւն՝ մերձաւորաց. զի նովաւ ունիմք զնուաճութիւն երկոքին միով Հոգւով առ Հայր. ապա այսուհետեւ ոչ էք օտարք եւ պանդուխտք, այլ քաղաքակիցք սրբոց եւ ընտանիք Աստուծոյ,» Եփեսացիներ 4:4–6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Մի մարմին եւ մի հոգի, որպէս եւ կոչեցարուք ի մի յոյս կոչման ձերոյ. մի է Տէր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն. մի Աստուած եւ Հայր ամենեցուն, որ ի վերայ ամենայնի եւ ընդ ամենեսին եւ յամենեսին ի մեզ:» Գաղատացիներ 3:28 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «ոչ Հրէի եւ ոչ հեթանոսի, ոչ ծառայի եւ ոչ ազատի, ոչ արուի եւ ոչ իգի. զի ամենեքեան դուք մի էք ի Քրիստոս Յիսուս:» Կողոսացիներ 3:11 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «ուր ոչ է Հրեայ եւ ոչ հեթանոս, թլփատութիւն եւ անթլփատութիւն, խուժ, դուժ, Սկիւթացի, ծառայ, ազատ. այլ ամենայն եւ յամենայնի Քրիստոս:» Կղեմեսի Ա թուղթ 47 (ANF 1) «նա ձեզ գրեց իր, Կեփասի և Ապողոսի մասին, որովհետև արդեն այն ժամանակ ձեր մեջ կողմեր էին կազմավորվել:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Իգնատիոս, Առ փիլադելփիացիս 3 «Որովհետև որքան որ Աստծուց և Հիսուս Քրիստոսից են, նրանք նաև եպիսկոպոսի հետ են:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից) Տերտուղիանոս, *De praescriptione haereticorum* 20 (ANF 3) «եկեղեցիները, թեև այդքան շատ են և այդքան մեծ, կազմում են միայն մեկ նախնական եկեղեցի, (հիմնված) առաքյալների կողմից, որից (սերում են) նրանք բոլորը:» (թարգմանված է ANF 3-ի անգլերեն թարգմանությունից)

37 Ա Կորնթացիներ 14:40 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ ամենեայն ինչ ձեր պարկեշտութեամբ եւ ըստ կարգի լինիցի:» Ա Կորնթացիներ 14:33 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի ոչ եթէ խռովութեան է Աստուած, այլ՝ խաղաղութեան, որպէս յամենայն եկեղեցիս սրբոց:» Ա Կորնթացիներ 12:28 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ զորս եդն Աստուած յեկեղեցւոջ՝ այս են. նախ զառաքեալս, երկրորդ զմարգարէս, երրորդ զվարդապետս, ապա զօրութիւնս, ապա շնորհս բժշկութեանց, օգնութիւնս, վարիչս, ազգս լեզուաց, թարգմանութիւնս լեզուաց:»

Գործք Առաքելոց 6:1–6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Եւ յաւուրսն յայնոսիկ ի բազմանալ աշակերտացն եղեւ տրտունջ Յունացն առ Հեբրայեցիսն, զի արհամարհեալ լինէին ի պաշտամանն հանապազորդի այրիք նոցա: Կոչեցին երկոտասանքն զբազմութիւն աշակերտացն եւ ասեն. Ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ զբանն Աստուծոյ եւ պաշտել զսեղանս: Ընտրեցէք, եղբարք, վկայեալս ի ձէնջ արս եւթն, զորս կացուսցուք ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ. եւ մեք աղօթից եւ պաշտաման բանին հպատակ լիցուք: Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն բազմութեանն. եւ ընտրեցին զՍտեփանոս, այր լի հաւատով եւ Հոգւով Սրբով, եւ զՓիլիպպոս եւ զՊրոքորոն եւ զՆիկանովրայ եւ զՏիմովնայ եւ զՊարմենա եւ զՆիկողայոս, զեկն Անտիոքացի. զորս կացուցին առաջի առաքելոցն, եւ աղօթս արարեալ՝ եդին ի վերայ նոցա զձեռս:» Տիտոս 1:5 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Վասն այնորիկ իսկ թողի զքեզ ի Կրետէ, զի որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝ ուղղեսցես, եւ կացուսցես ըստ քաղաքաց երիցունս, որպէս եւ ես քեզ պատուիրեցի.» Կղեմեսի Ա թուղթ 40 (ANF 1) «ոչ անխորհրդաբար կամ անկանոն, այլ սահմանված ժամանակներին և ժամերին:» (թարգմանված է ANF 1-ի անգլերեն թարգմանությունից)

38 Տե՛ս ծանոթագրություն 26:

39 Ա Տիմոթեոս 2:4 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն եւ ի գիտութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն:» Հովհաննես 8:32 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «եւ ծանիջիք զճշմարտութիւնն, եւ ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ:» Հովհաննես 8:36 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Իսկ արդ եթէ Որդին զձեզ ազատեցուսցէ, ճշմարիտ ազատք լինիջիք:» Հովհաննես 14:6 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ ճանապարհն եւ ճշմարտութիւն եւ կեանք. ոչ ոք գայ առ Հայր եթէ ոչ ինեւ:» Հովհաննես 17:17 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով, զի քո բանդ ճշմարտութիւն է:» Բ Տիմոթեոս 2:25 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «հանդարտութեամբ խրատել զհակառակողսն, թերեւս տացէ նոցա Աստուած ապաշխարութիւն ի գիտութիւն ճշմարտութեան.» Եբրայեցիներ 10:26 (Գրաբար Աստվածաշունչ) «Զի կամակար մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան գիտութեան ճշմարտութեանն, այնուհետեւ ոչ եւս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ,»